

The olympic games must be reserved for men

En kvalitativ innehållsanalys av Sportbladets framställning av kvinnliga idrottsdeltagare i OS 1996-2016

Frida Bergqvist

Avdelningen för mänskliga rättigheter
Historiska institutionen
Kurskod: MRSG31
Termin: höstterminen 2016
Handledare: Andreas Tullberg & Frida Nilsson
Omfång: Antal ord 11814

Abstract

Idrottskvinnor och deras prestationer marginaliseras och trivialiseras av massmedier genom en genusstereotypisk framställning. Samtidigt påvisar forskning att media är en av de mest inflytelserika formerna för att generera könsvärden. Vad och hur media väljer att rapportera om idrottande kvinnor blir således avgörande för våra värderingar och attityder, något som inte enbart påverkar synen på idrottskvinnans status utan även kvinnans roll i samhället i stort.

Syftet med denna studie har varit att synliggöra underliggande värderingar och strukturer som existerar inom sportjournalistiken. Genom en kvalitativ innehållsanalys och ett genusperspektiv så har *Sportbladets* rapporteringar från de olympiska sommarspelen år 1996 till 2016 analyserats. Detta för att besvara frågeställningarna: Har medias porträtteringar av idrottskvinnor förändrats från år 1996 till 2016? Om någon utveckling har skett under denna tidsperiod, har den då varit positiv eller negativ ur ett genusperspektiv?

Studiens undersökning är indelad i olika kategorier, dessa har använts som ett medel för att analysera texterna. Kategorierna benämns som objektifiering, infantilisering, den privata sfären samt framgång och motgång. Analysen har lett fram till skilda slutresultat inom de olika kategorierna, men slutsatsen som har nåtts är att en förändring har skett och att den har varit positiv ur ett genusperspektiv.

Nyckelord: Idrott, genus, feminism, media, OS, *Sportbladet*, stereotyper, idrottskvinnor

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	<i>Problemformulering, syfte och frågeställningar</i>	4
1.2	<i>Material</i>	5
1.2.1	Primärmaterial och urval	5
1.2.2	Sekundärmaterial	7
2	Marginalisering och trivialisering	10
3	Teoretiskt ramverk och metod	12
3.1	<i>Genusperspektiv</i>	12
3.2	<i>Kvalitativ innehållsanalys</i>	14
3.1.1	Tillvägagångssätt	15
4	Analys OS 1996, 2000, 2004	17
4.1	<i>Objektifiering</i>	17
4.2	<i>Infantilisering</i>	19
4.3	<i>Den privata sfären</i>	21
4.4	<i>Framgång</i>	22
4.5	<i>Motgång</i>	26
5	Analys OS 2008, 2012, 2016	29
5.1	<i>Objektifiering</i>	29
5.2	<i>Infantilisering</i>	30
5.3	<i>Den privata sfären</i>	32
5.4	<i>Framgång</i>	33
5.5	<i>Motgång</i>	37
6	Resultat	39
6.1	<i>Slutdiskussion</i>	41
	Referenser	43

1 Inledning

Idrotten har blivit en viktig del av moderna samhällen, trots att majoriteten av vuxna inte själva är aktiva deltagare.¹ Idrotten verkar som en social institution med alla dess åskådare och medierapporteringar samt det ökade antalet individer som är ekonomiskt beroende av olika aspekter av idrott (som atleter, tränare, fysioterapeuter, journalister och liknande). Idrott influerar hur vi klär oss, hur vi talar, samt våra föreställningar om heroism. Genom historien har idrotten setts som en maskulin aktivitet tillägnad män, medan kvinnans roll har varit att agera hejklack. Detta kan vi tydligt se genom ett uttalande från de moderna Olympiska spelens grundare Pierre de Coubertin ”The Olympic Games must be reserved for men.. we must continue to try to achieve the following definition: the solemn and periodic exaltation of male athleticism, with internationalism as a base, loyalty as a means, art for its setting, and female applause as its reward”.² Idrottande kvinnor befinner sig på männens territorium, där de inte hör hemma. Forskarna Kane och Snyder menar att idrotten reproducerar ideologin om lig överlägsenhet då den verkar som en konstant påminnelse att män är biologiskt, och således till sin natur, överlägsna kvinnor. Den manliga kroppens fysik representerar makt och dominans, medan den kvinnliga kroppen representerar underkastelse och svaghet.³

Idrotten anses vara en av de starkast könssegregerade livssfärerna i vårt samhälle ännu, även om den feministiska rörelsen har bidragit till en ökning av antalet kvinnor inom sportbranschen så förblir antalet förhållandevis liten.⁴ Detta framgår inte endast då en analyserar hur medias rapportering (och icke-rapportering av idrottsskvinnor) ser ut, utan även andelen kvinnliga sportjournalister samt kvinnor på

---

¹ Nathalie Koivula, 1999, *Gender in Sport*, Univ., Diss. (sammanfattning) Stockholm : Univ., Stockholm, s. 6.

² Koivula, 1999, s. 7.

³ Koivula, 1999, s. 8.

⁴ Judith A Cramer, 1994, ”Conversations With Women Sports Journalists” i Creedon (red.), *Women, media, and sport: challenging gender values*, Sage Publications, Thousand Oaks, s. 159.

ledarpositioner inom idrottsföreningar.⁵ Att många kvinnor väljer att avstå från yrken inom denna bransch är inte förvånande, då ett flertal av kvinnliga anställda vittnar om allvarlig sexism och rena hot.⁶

Forskning visar att media och idrott är ömsesidigt beroende av varandra, och för många människor blir medias sändningar det enda sättet att uppleva en sporthändelse.⁷ Vad och hur media väljer att rapportera om idrott blir således avgörande för våra värderingar och attityder om sporten och dess superstjärnor. Sporten utgör den enskilt största medieavdelningen i Sverige, samtidigt som forskning visar att media är en av de mest inflytelserika formerna för att generera könsvärden.⁸ Följaktligen kan en konstatera att media har en betydande roll i kampen för jämställdhet mellan könen, de har makten att kunna bidra till ett jämlikt samhälle och inte upprätthålla genusstereotyper. Vilka är det som lyfts fram på sportsidorna och således kan avnjuta fördelar som högre publiksiffror och bättre ekonomi? Vilka porträtteras som hjältar? Speglar dessa rapporteringar verkligheten? Medias tydliga underrepresentation och underminerande språkbruk när det gäller idrottande kvinnor visar på en syn att idrottskvinnor inte är en viktig del av vår kultur och att deras prestationer inte är betydelsefulla. Min hypotes är att svensk media reproducerar genusstereotypa bilder av idrottande kvinnor. Genom att kritiskt analysera *Sportbladets* rapporteringar från OS 1996-2016 ämnar min studie att synliggöra underliggande värderingar och strukturer inom sportjournalistiken, med fokus på att undersöka om dessa värderingar såg likadana ut 2016 som 1996, eller om någon utveckling har skett ur ett feministiskt perspektiv.

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Mitt syfte med denna studie är att blottlägga underliggande värderingar och strukturer som existerar inom sportjournalistiken. Under de senaste tjugo åren har kvinnans roll i

---

⁵ Bérczes, 2006, s. 1.

⁶ Pamela J. Creedon, 1994, *Women, media, and sport: challenging gender values*, Sage Publications, Thousand Oaks, s. 90 f.; Koivula, 1999, s. 58.; Larsson, Laestadius Anna, ”Jennifer Wegerup: Jag håller mig borta från lagens fansforum”, *Amelia*, 6 mars 2013.

⁷ Judit Bérczes, ”De lokala mediernas roll i idrottens jämställdhetsprocess”, 2006-11-15, s. 1.; Koivula, 1999, s. 39.

⁸ Bérczes, 2006, s. 2.; Eoin J. Trolan, ”The Impact of the Media on Gender Inequality within Sport” 2013- 10-10, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, Volume 91, s. 215.

samhället genomgått stora förändringar, och fortsätter att göra detta. Då samhället och idrotten är starkt sammankopplade så bör denna utveckling logiskt sett ha avspeglats och bidragit med en positiv påverkan även på de kvinnor som är aktiva inom idrottens värld. Detta leder fram till mina frågeställningar:

- Har medias porträtteringar av idrottskvinnor förändrats från år 1996 till 2016?
- Om någon utveckling har skett under denna tidsperiod, har den då varit positiv eller negativ ur ett genusperspektiv?

Dessa frågeställningar kommer att besvaras genom en kvalitativ innehållsanalys som skall jämföra *Sportbladets* språkbruk i deras idrottsrapporteringar under den utsatta tidsperioden, för att se i vilken utsträckning svensk media bidrar till att hålla tillbaka utvecklingen mot en jämställd idrottsvärld.

1.2 Material

Det material som ligger till grund för min studie är publiceringar från *Sportbladet* samt vetenskapliga texter med fokus på feminism inom sportens värld. Avsikten med min analys är att kritiskt granska primärmaterialet, med sekundärmaterialet som består av tidigare forskning inom ämnet som ett medel för att genomföra detta. Genom att applicera den tidigare forskningen på ett material som ingen annan har använt sig av, och tillämpa ett historiskt perspektiv, kan jag nå ett intressant resultat och besvara studiens frågeställningar. I följande avsnitt kommer studiens primära och sekundära källor beskrivas mer utförligt.

1.2.1 Primärmaterial och urval

Då målet är att ur ett historiskt perspektiv undersöka hur media har porträtterat idrottskvinnor lämpar sig sportartiklar från *Sportbladet* för att analyseras. Studien avgränsas således till Sverige. Detta blad blev år 2000 Sveriges första dagliga sporttidning, och utkommer tillsammans med den socialdemokratiska tidningen

Aftonbladet.⁹ Detta innebär att hänvisningar till artiklar från tidigare år syftar till sportsidorna i Aftonbladet och inte en separat sporttidning. Det är viktigt att förhålla sig kritiskt reflekterande till de källor som används i vetenskapliga arbeten, att se vem står bakom materialet och i vilket syfte det har tagits fram. Artiklarna i mitt urval är offentliga referat från de olympiska sommarspelen år 1996, 2000, 2004, 2008, 2012 och 2016. Dessa har tagits fram för att informera den svenska befolkningen om spelens idrottsliga resultat. Det skall poängteras att endast sju stycken av dessa fyrtio stycken sportartiklar är skrivna av kvinnor, resten av män. Samtliga journalister är vita och etniskt svenska, dessa personliga egenskaper är givetvis något som påverkar skribentens perspektiv och därav textens innehåll och språk. Motiveringen till att jag inte har valt artiklar från ännu tidigare datum, trots att jag vill se om någon historisk förändring har skett, grundar sig i en åsikt om att de senaste tjugo åren skall ge ett mer överraskande och intressant resultat. Att exempelvis jämföra mediernas referat från OS 1920, då endast ca 2% av deltagarna var kvinnor, jämfört med OS 2016 då ca 45% av deltagarna var kvinnor, blir för uppenbart.¹⁰ Kvinnans status i samhället och hemmet var på den tiden väldigt långt ifrån den hon innehar idag, hon skulle exempelvis precis ges politisk rösträtt, att hon skulle vara en seriös idrottare var det inte något tal om. Det som är intresseväckande i min studie är att se just om medias rapportering har förändrats under denna relativt korta period, en period där feministiska värderingar väckt sig starkare och starkare hos allmänheten, vilket jag anser borde avspeglas på sportsidorna.

Eftersom en sökning på hemsidan Retrievers digitala mediearkiv visar över 1000 artiklar per år skrivna av *Sportbladet* samt innehållandes sökordet ”OS”, så är en avgränsning nödvändig. Jag har därför valt att endast använda artiklar som är publicerade under de månader som har flest sökträffar, vilket var juli, augusti och september under de specifika åren för de olympiska sommarspelen 1996-2016. Mitt urval innehåller rapporteringar om både idrottskvinnor och idrottsmän, både inom individuella sporter och lagsporter samt både inom så kallade ”feminint” och ”maskulint” kodade sporter.

Sammanlagt har fyrtio stycken artiklar valts ut och granskats, tio stycken från år 1996, sex stycken från år 2000, fyra stycken från år 2004, sex stycken från år 2008, fyra stycken från år 2012 och tio stycken från år 2016. Detta innebär att studiens analys som

---

⁹ Claes Samuelsson ”Här är Sveriges nya sportblad”, Aftonbladet, 2000-05-07.

¹⁰ Nils Lindström ”Kvinnornas OS i Rio – tuffast hittills”, Sveriges Radio, 2016-08-22.

skall vara uppdelad i en första tidsperiod (1996-2004) och en andra tidsperiod (2008-2016) sammanlagt kommer att innehålla tjugo stycken artiklar var, med ett avsiktligt fokus på 1996 och 2016.

I sökningen efter dessa artiklar så var mitt krav att hitta texter av längre karaktär, och inte endast notiser som presenterar resultatreferat. Någon typ av bedömning av idrottaren och hans prestation har eftersökts. Detta har försvårats av att längre artiklar om idrottskvinnor har varit besvärliga att finna, och medfört att OS år 2000 och år 2008 kommer att få aningen större plats än OS år 2004 och år 2012. Kritik som kan ges till detta urval av material är att fyrtio stycken artiklar inte är ett stort antal, sett till hur många artiklar som har skrivits under de olympiska spelen dessa år, därmed kan resultatet bli missvisande. Ett alternativ hade varit att genomföra en datoriserad sökning på kvantitet av ord, för att kunna granska ett större antal artiklar. Jag vill dock påstå att då syftet med uppsatsen är att analysera text kvalitativt för att blottlägga värderingar och strukturer, så är det mer relevant att kunna analysera ett mindre antal texter djupgående, än ett större antal texter mer ytligt. På så vis kan jag även se textens implicita beståndsdelar. Jag är medveten om risken att välja ut specifika artiklar för att påvisa och styra ett önskat slutresultat, detta har ständigt funnits i åtanke och varit en bidragande faktor till att jag har valt artiklar som representerar spridda sporter och idrottare, för att inte kunna avsiktligt påverka studiens vetenskapliga resultat. Inom den första tidsperioden används artiklar innehållandes kvinnor femton gånger, män fem gånger och totalt åtta olika sporter. I den andra tidsperioden berörs artiklar innehållandes kvinnor sexton gånger, män fyra gånger och totalt tio olika sporter. Att artiklar innehållandes män skall analyseras, trots att studien syftar till att granska idrottskvinnors framställning genom historien, motiveras av att en jämförelse kan bli nödvändig för att framföra en poäng.

1.2.2 Sekundärmaterial

Boken ”Women, media and sport” som är redigerad av Pamela J. Creedon är ett centralt verk för min studie då författarna diskuterar och redovisar forskning inom samma ämne som jag ämnar att undersöka. Bokens främsta syfte är att utbilda läsaren om hur spelplanen, arenan, gymmet, eller andra platser för idrottsutövande, är en metafor för genusvärderingar i amerikansk kultur. Hur genus influerar vilka sporter som anses vara

de ”riktiga” och vad idrott och media säger oss om de skillnader som existerar mellan kvinnor och män i vår kultur. Creedon använder professionell amerikansk fotboll som ett exempel för att förklara att då kvinnor nekas att spela detta, så lär vi oss att kvinnor är mindre kvalificerade och mindre starka än män. Genom att begränsa kvinnor till genusstereotypiska beundrande roller som cheerleaders lär vi oss att kvinnor skall vara underordnade män.¹¹

Bokens andra syfte är att belysa medias roll i att konstruera genusvärderingar genom deras idrottsrapporteringar. Massmedia bevarar, överför och skapar viktig kulturell information. Nyheter påverkar vilken världssyn vi innehar, vad som presenteras som nyheter styrs av fem principiella journalistiska normer: *objectivity*, *news values*, *sourcing*, *work routines* och *structural constraints*. Feministisk forskning har visat på att alla dessa normer privilegierar en patriarkal världssyn. Creedon kritiserar dessa normer och ifrågasätter vilka värderingar som rättfärdigar att mindre än 5% av en tidnings sportsidor ger utrymme till idrottande kvinnor, att manliga sportjournalister tjänar mer än kvinnliga trots att de utför samma arbete, att kvinnliga idrottare oftare blir benämnda med sina förnamn än vad män blir osv. Målet med boken är att kunna besvara detta genom att blottlägga de genusvärderingar i amerikansk kultur som ligger till grund för både idrotten och idrott i media.¹²

”Gender in sports” är en akademisk avhandling skriven av Nathalie Koivula, dess huvudfokus är att undersöka hur genus fungerar som en organiserande princip inom idrotten. Avhandlingen består av fyra empiriska studier, de två första har som mål att undersöka hur föreställningar om lämplighet för de olika könen resulterar i kategorier som ”maskulina” och ”feminina” sporter, samt hur dessa är relaterade till egenskaper och krav i olika sporter. Den tredje studien ämnar till att undersöka medias sportrapportering, med hänvisning till värderingar och sociala strukturer inom idrotten som är relaterade till genus, samt de upplevda skillnaderna mellan könen. Målet med den fjärde studien är att kartlägga hur föreställningar om kön påverkar våra motiv för deltagande i sport. För min analys är det främst Koivulas tredje studie, gällande media, som är relevant.¹³

---

¹¹ Creedon, 1994, s. 5.

¹² Creedon, 1994, s. 6.

¹³ Koivula, 1999, abstract.

Ett tredje verk som har inspirerat och bidragit till min undersökning är artikeln ”De lokala mediernas roll i idrottens jämställdhetsprocess” som är skriven av Judit Bérczes och ligger till grund för hennes D-uppsats i medie- och kommunikationsvetenskap. Bérczes har kartlagt idrottsrapporteringen i tre lokaltidningar i Örebro län och analyserat data genom både en kvantitativ och kvalitativ metod, för att frilägga skillnader i rapporteringen av idrottsmän och idrottskvinnor, och av manligt respektive kvinnligt kodade sporter. Studiens syfte är att urskilja statistiskt generella mönster och samtidigt gå på djupet i den lokala mediesportens språkanvändning, ur ett ideologikritiskt perspektiv. Denna artikels kvalitativa del har, likt min studie, som mål att belysa mediesportens språkbruk och framställning av idrottskvinnor, och är därför högst väsentlig.¹⁴

---

¹⁴ Bérczes, 2006, s. 1.

2 Marginalisering och trivialisering

I påföljande avsnitt skall tidigare forskning inom ämnet redogöras för, och centrala idéer som finns etablerade skall presenteras. De två största forskningsfrågorna som skall framhåvas är medias underrepresentation av idrottskvinnor och medias underminerande språkbruk vidrörande idrottskvinnor, som båda två marginaliserar och trivialiserar de kvinnliga idrottarna.

Den feministiska rörelsen har kämpat i årtal för att stärka kvinnors rättigheter i samhället, med fokus på viktiga frågor som exempelvis rösträtt och rätten till utbildning samt sexuella rättigheter som abort och preventivmedel. Feministiskt engagemang och forskning inom ämnet idrott var dock nästintill ignorerat fram till slutet av 1970-talet.¹⁵ Orsakerna till detta är delvis att forskarna inte ville slösa sin energi på ett område som innehöll så pass mycket institutionell sexism, och delvis för att ämnet inte ansågs vara viktigt nog. Författaren Janice Kaplan kritiserar detta och menar att problemen kring idrotten är av stor betydelse då de påverkar hur kvinnor uppfattar sig själva.¹⁶ Jag är enig med Kaplan och menar att även om det finns olika grader av kvinnoförtryck, så är problemen kring idrotten absolut viktiga då de kan förenas med kvinnans roll i samhället, och således är sammankopplade med hela frågan om könsmaktsordningen. Bara för att vi engagerar oss i exempelvis kvinnors sexuella rättigheter behöver inte det betyda att vi inte kan engagera oss i detta problem, dessa frågor utesluter inte varandra, de kompletterar varandra. All kamp för jämlikhet kan sammanlänkas, för i grunden arbetar vi alla mot samma mål – en jämställd värld där kvinnor ges samma rättigheter och förutsättningar som män.

Två av de första forskarna att producera verk inom det aktuella ämnet och som bidrog till att den feministiska forskningen och att intresset kring idrott startade är Susan Birell och Susan Greendorfer, som tillsammans med flertalet feministiska forskare varit delaktiga i boken ”Women, media and sport” som är central för min

---

¹⁵ Creedon, 1994, s. 7.

¹⁶ Ibid.

studie.¹⁷ I samarbete med Mary Jo Kane så har Greendorfer forskat om just medias roll i att konstruera stereotypiska bilder av idrottande kvinnor. De presenterar och konstaterar att mängder av kvantitativa studier alla tyder på en återkommande underrepresentation av idrottskvinnor inom all massmedia. Detta är ett resultat som jag har återfunnit i samtlig forskning inom ämnet.¹⁸ Denna underrepresentation skapar föreställningen om att kvinnors deltagande är obefintlig, vilket enligt Greendorfer är ironiskt då studier visar på en ökning av kvinnligt deltagande. Då medias rapporteringar reflekterar vilka och vad som har värde i vår kultur, så signalerar medias uteslutande av idrottskvinnor att dessa har lite, om något, värde i det här samhället¹⁹. Även kvalitativa studier som påvisar skillnader har genomförts. Bilder, språk och terminologi som tillämpas består av en stereotypisk feminiserad syn som tenderar att sexualisera, trivialisera och devalvera kvinnors idrottsliga prestationer. Detta tar sig i form av traditionella syner på kvinnor i texter som istället för att redogöra för deras sportresultat fokuserar på familjerelationer, partners, utseende, ålder, känslosamma humör och svagheter. Kvinnors framgång baserar på orsaker som motståndarmissar, tur och manlig hjälp i form av tränare. Deras motgångar förklaras genom misstag samt avsaknad av koncentration och skicklighet.²⁰

Jag kan konstatera att samtliga källor från den tidigare forskningen påvisar ett liknande resultat, idrottskvinnor ges väldigt lite utrymme i media och när de väl blir omnämnda så trivialiseras deras prestationer genom ett genusstereotypiskt språkbruk. En svaghet i forskningsläget är avsaknaden av ett nyanserat perspektiv, för att kunna utveckla och nå nya forskningsresultat är detta nödvändigt. Exempel på vad som kan tillämpas är ett intersektionellt perspektiv: Vilka kvinnor är det som blir omskrivna? Skiljer rapporteringen sig åt mellan etniska svenskar och invandrar-svenskar? Mellan icke-religiösa och religiösa? Mellan heterosexuella och icke-heterosexuella? För min studie skall ett annat nytt perspektiv appliceras för att fylla ut en lucka som existerar inom forskningsläget, det historiska, för att undersöka om någon utveckling har skett. Detta perspektiv har jag inte sett i någon tidigare forskning inom fältet, på så vis blir mitt resultat ett bidrag för fortsatt vetenskaplig forskning inom frågor som berör jämställdhet, idrott och media.

---

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Bérczes, 2006, s. 3.; Koivula, 1999, Study III.; Kane & Greendorfer, 1994, s. 34f.

¹⁹ Kane & Greendorfer, 1994, s. 34 f.

²⁰ Kane & Greendorfer, 1994, s. 37.; Koivula, 1999, Study III.; Bérczes, 2006, s. 4f.

3 Teoretiskt ramverk och metod

Tidigare forskning ger denna studie en teori om feminism inom sportens värld. Genom att studera de verk som existerar inom ämnet har jag konstruerat kategorier av återkommande teman, dessa skall användas som analytiska verktyg för att granska mitt material och blottlägga de generella mönster och det genusstereotypiska språkbruk som återfinns. I min analys skall en historisk jämförelse göras där dessa kategorier skall testas för att besvara frågeställningarna: har medias porträtteringar av idrottskvinnor förändrats från år 1996 till 2016? Om någon utveckling har skett under denna tidsperiod, har den då varit positiv eller negativ ur ett genusperspektiv? Inledningsvis skall studiens teoretiska genusperspektiv introduceras och följaktningsvis skall den innehållsanalytiska metoden redogöras för.

3.1 Genusperspektiv

Genomförandet av min undersökning inleddes med en granskning av tidigare forskares frågor och resultat inom feminism, idrott och media. Jag fann då återkommande teman som kommer att utgöra min teoretiska grund för studien, och som även skall användas som metodologiska verktyg i analysen för att kunna besvara frågeställningarna och nå ett resultat. Det är av stor vikt att poängtera att studien kommer att genomföras med ett genusperspektiv, då ämnet (idrottskvinnors porträtteringar i media) möjligtvis inte skulle framstå som problematiskt eller nödvändigt att diskutera om ett annat perspektiv hade använts. Mitt feministiska utgångsläge påverkar således alla val av studiens uppbyggnad och avspeglas i syfte och frågeställningar. Genusperspektivet framställer alltså idrottande kvinnors situation som ett kritiskt problem värt att undersökas. Detta perspektiv kan ses som en svaghet då den kan betona ett problem som centralt,

medan ett annat perspektiv inte anser att ett problem ens existerar. En styrka i användandet av genusperspektiv i analysen är att det kommer vara avgörande och inverka på analysen tolkningar, på så vis elimineras risken att personliga tolkningar styr resultatet.

Den första kategorin som har valts ut för studiens genomförande är objektifiering. Detta begrepp används inom feministisk forskning om media och idrott för att belysa trivialisering genom feminisering. Objektifiering syftar i detta fallet till då medias rapportering fokuserar på idrottskvinnors fysiska attraktivitet istället för på deras atletiska prestationer, kvinnorna görs till sexobjekt och inte seriösa sportstjärnor. Detta kan i media ta sig i form av beskrivning av kroppar och utstyrsel, bilder innehållandes sexuella och lättklädda poser, skämtsamma sexualiseringar, samt exempel på att kvinnornas styrkor ligger i att uttrycka skönhet, snarare än att vinna. Estetik betonas mer än idrottandet.²¹

Infantilisering, eller förbarnsligande, är den andra kategorin som skall brukas. Forskning visar att anspelningar på idrottskvinnors ungdomliga status är ett sätt att trivialisera deras framgångar. Denna trivialisering kan ta många olika skepnader, exempelvis kommentarer som jämför de unga idrottskvinnorna på arenorna med tonåringar som befinner sig på pyjamaspartyn och shoppingcenter. Undersökningar visar även att kvinnor blir infantiliserade genom att frekvent bli benämnda som flickor och med deras förnamn, medan män sällan benämns som pojkar och ofta med deras efternamn. Att infantilisera unga idrottskvinnor kan även utspela sig genom att tillskriva dem egenskaper som osäkerhet och nervositet eller att betona deras rutin och därmed sätta dem i underläge. Utöver egenskaper och liknelser kopplade till åldersfaktorn så framställs även kvinnor som små i storleken genom språkbruket.²²

Den tredje kategorin skall belysa den privata sfären, i användningen av detta uttryck syftar jag till faktumet att idrottskvinnors sociala position ständigt får större utrymme på sportsidorna jämförelsevis med idrottsmännens. Kvinnors stereotypiska identitet byggs upp kring en traditionell syn på familj, partner och

---

²¹ Mary Jo Kane & Susan L. Greendorfer, 1994, "The Media's Role in Accomodating and Resisting Stereotyped Images of Women in Sport", i Creedon (red.), *Women, media, and sport: challenging gender values*, Sage Publications, Thousand Oaks, s.37.; Bérczes, 2006, s. 5.

²² Kane & Greendorfer, 1994, s. 37.; Bérczes, 2006, s. 6.; Public Relations Manager "Aesthetics, athletics and the olympics", Cambridge University Press, 2016-08-05.; Koivula, 1999, Study III.

hemmet. Ord som vanligen associeras med idrottande kvinnor är åldrad, äldre, gravid, gift och ogift.²³

Den fjärde och femte kategorin för min analys skall urskilja de mönster och traditionella genusstereotyper som existerar i medias beskrivning av motgångar och framgångar för idrottare. Tidigare studier påvisar skillnader i rapporteringen av när kvinnor lyckas eller misslyckas och när män lyckas eller misslyckas. Tecken på detta är hur fokus hamnar på misstag, svaghet i kropp och psyke, samt tårar när kvinnor förlorar. Orsaken till mäns förluster förklaras av duktiga motståndare eller andra oturliga faktorer som en inte kan påverka själv. Männen vinner ligger i deras styrka och deras prestationer beskrivs med verb som att slå, vinna, dominera eller krossa motståndaren. Kvinnors vinster baseras på tur och motståndarmissar, och deras tävlingar associeras med verb som konkurrera, delta och sträva. Framgångsrika idrottskvinnor hyllas dessutom i form av att jämföras med idrottsmän. En jämförelse med män kommer att framgå i dessa två kategorier, för att poängtera att medias framställning av idrottskvinnor blir problematisk, ur flera aspekter.²⁴

3.2 Kvalitativ innehållsanalys

En bra textanalys är en analys som hjälper en att belysa ett bestämt samhällsvetenskapligt problem, i denna studie kommer jag att tillämpa ett genusperspektiv som utgår från att ojämställdhet i samhället är ett problem, och att medias rapportering är en reflektion och ett reproducerande av detta. Följaktligen behöver en textanalys en intressant fråga, det som kommer att styra denna studie är mina frågeställningar som skall synliggöra om någon förändring i medias porträttering av idrottskvinnor har skett under den utsatta tidsperioden, och om denna förändring i sådana fall är positiv eller negativ ur ett genusperspektiv. För att besvara dessa frågor så är en metod nödvändig, valet har då hamnat på kvalitativ innehållsanalys, som syftar till att på ett systematiskt vis beskriva textinnehåll. Det vanligaste sättet att analysera en

---

²³ Public Relations Manager "Aesthetics, athletics and the olympics", Cambridge University Press, 2016-08-05.; Koivula, 1999, Study III.

²⁴ Public Relations Manager "Aesthetics, athletics and the olympics", Cambridge University Press, 2016-08-05; Bérczes, 2006, s. 6.

text utifrån denna metod är att se på innebördsaspekten och fråga sig vad texten säger, en inriktning som är lämplig för att finna mönster i större textmaterial eller jämföra olika texter från olika tidpunkter.²⁵

En kvantitativ innehållsanalys innebär att förekomsten av ord räknas, om jag hade valt att tillämpa denna metod och använt ett datoriserat verktyg för genomförandet så hade ett större antal artiklar kunnat granskas. Motiveringen till att jag inte har valt att göra detta är att en kvantitativ analys kan missa en texts implicita mönster. Då min studie syftar till att blottlägga strukturer och värderingar är det nödvändigt att kunna studera en text på djupet, alltså med en kvalitativ metod där språkbruket analyseras. I många sammanhang är det viktigaste inte hur många gånger någonting sägs, utan snarare hur det sägs.²⁶ I vissa fall är det också avgörande att se på vad som inte uttalas, något som kan ha en påverkan på innebörden av texten och därmed slutresultatet. En kvalitativ version av innehållsanalysen erbjuder således rum för både explicita och implicita tolkningar. Samtidigt som tolkningar är en av de kvalitativa textanalysernas styrka, är det även en svaghet. Att kvantitativt se på förekomsten av ett ord kräver ingen bedömning, men att kvalitativt se på ett ords innebörd gör det.²⁷ Baserat på vem som läser en text så tolkas formuleringar därmed olika, aspekter som personliga egenskaper och åsikter spelar därmed en roll i detta. Här blir min teori relevant, då analysen skall styras av ett genusperspektiv så skall inte personliga värderingar läggas i tolkningen, det är det feministiska perspektivet som skall vara grunden för varje tolkning.

3.1.1 Tillvägagångssätt

Under inläsningen av forskningsläget så uppdagades återkommande teman i litteraturen. Forskare som har studerat medias framställning av idrottande kvinnor har nått liknande resultat. Två centrala forskningsfrågor existerar, medias underrepresentation av kvinnor samt medias underminerande språkbruk vidrörande idrottskvinnor. Min studie skall fokusera på den andra forskningsfrågan, medias språkanvändning. I genomförandet av

---

²⁵ Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012, s.40.

²⁶ Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), 2012, s. 80.

²⁷ Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), 2012, s. 85.

min studie beslutade jag mig för att sammanställa de återkommande teman som upptäckts gällande språkbruket, och därefter konstruera egna kategorier. Dessa kategorier är beskrivna i avsnittet om teorin och benämnda som objektifiering, infantilisering, den privata sfären, framgång samt motgång. Kategorierna skall verka som ett innehållsanalytiskt medel för att upptäcka och blottlägga sportjournalistikens underliggande genusvärderingar och strukturer, de kommer alltså att erbjuda svar på studiens frågeställningar.

Varje kategori innehar olika tecken som jag skall söka efter i analysen av artiklarna. Objektifiering kan synas i form av att fokus läggs på idrottarnas utseende, framför hennes prestationer. Vanliga uttryck som vacker, snygg, sexig och graciös används och återspeglar synen på den stereotypiska kvinnan som existerar för att tillfredsställa mannen.²⁸ Tecken på infantilisering är att kvinnor reduceras till barn. Detta kan ske med ord som framställer idrottskvinnans kropp som liten, tunn, mini och kort, eller som framhävs genom att påpeka idrottarens kroppsliga mått. Andra metoder är att benämna vuxna kvinnor som tjejer, påpeka ålder, samt att använda deras förnamn istället för efternamn. Vanliga ordkombinationer innehåller även nervös och osäker, egenskaper som tillskrivs unga idrottskvinnor.²⁹ Den privata sfären beskrivs med ordkombinationer som fru, singel, mamma, gravid, gift, ogift och liknande. Kombinationer som dessa uttryck är enligt forskning de vanligaste i beskrivningen av idrottskvinnor.³⁰ Avslutningsvis skall mönster återfinnas i beskrivningen av framgång och motgång. Negativa ord som skall eftersökas i beskrivningen av prestationer är exempelvis förlust, misstag, slarv, koncentrationsbrist, motståndare, tårar och tur. Positiva ord som skall uppdagas är vinna, slå, dominera, krossa och utklassa. De negativa ordkombinationerna har enligt tidigare forskningsresultat använts för att beskriva idrottande kvinnor, och de positiva för att beskriva idrottande män.³¹ Dessa ord och teman som är framtagna som resultat av tidigare forskning ska tillämpas i min analys och användas ur ett genusperspektiv, för att se om någon historisk förändring har skett i beskrivningen av idrottskvinnan.

---

²⁸ Koivula, 1999, s. 3. ; Koivula, 1999, s. 13f. ; Koivula, 1999, s. 37.

²⁹ Kane & Greendorfer, 1994, s. 37.; Bérczes, 2006, s. 6.; Public Relations Manager "Aesthetics, athletics and the olympics", Cambridge University Press, 2016-08-05.; Koivula, 1999, Study III.

³⁰ Public Relations Manager "Aesthetics, athletics and the olympics", Cambridge University Press, 2016-08-05.; Koivula, 1999, Study III.

³¹ ³¹ Public Relations Manager "Aesthetics, athletics and the olympics", Cambridge University Press, 2016-08-05; Bérczes, 2006, s. 6.

4 Analys OS 1996, 2000, 2004

Under detta avsnitt skall undersökningen av mitt primärmaterial genomföras. De teman som skall användas har identifierats genom tidigare forskning och beskrivits under avsnittet om teori och metod. I den kommande texten skall jag genomföra en analys av *Sportbladets* framställning av händelser, individer och relationer under OS 1996, 2000 och 2004. Citat från sportartiklar under den utvalda tidsperioden kommer att lyftas fram och granskas. Under avsnitt 5 skall fokus vara på OS 2008, 2012 och 2016 för att kunna jämföra om någon historisk förändring har skett, och följaktligen kunna presentera ett resultat under avsnitt 6. Analysens fokus kommer främst att ligga på årtalen 1996 och 2016, men nedslag kommer att genomföras för att framföra min poäng. Under analysens gång skall även framställningen av idrottsmän belysas, detta verkar endast som en exemplifierande metod för att påvisa hur medias porträtteringar av idrottskvinnor är problematisk. Studien ämnar inte att bevisa om någon skillnad existerar i språkbruket mellan beskrivning av idrottande män och kvinnor, studiens avsikt är att blottlägga de underliggande värderingar och strukturer som existerar inom sportjournalistiken och framförallt att se om någon historisk utveckling kan upptäckas i beskrivningen av idrottskvinnor.

4.1 Objektifiering

Objektifiering är en metod som trivialiserar idrottskvinnor genom feminisering. Forskning visar att när kvinnliga idrottsstjärnor, som är underrepresenterade, väl får synas i media så är det oftast i form av bilder med lättklädda och sexuella poser eller texter som betonar skönhet och sexualitet. Fokus är på idrottarnas fysiska attraktivitet istället för på deras atletiska prestationer.³² 1996 vann simmaren Almsick OS-silver, detta är citat hämtade från *Sportbladets* rapportering om denna händelse.

---

³² Kane & Greendorfer, 1994, s. 37.

Rik som ett troll. Snygg som en skönhetsdrottning. I morse blev hon olympisk silvermedaljör. Men tyvärr, grabbar: Franziska van Almsick är upptagen.³³

Titlarna och medaljerna, utstrålningen, utseendet och charmen har gjort henne till en av världens rikaste idrottstjejer.³⁴

Hennes vackra kropp har gjort henne till många unga mäns våta dröm.³⁵

Skönhetsdrottningen Franziska van Almsick har redan tjänat 70 miljoner på simsporten och sitt utseende.³⁶

Almsick, en seriös och framgångsrik idrottare med otaliga antal medaljer och titlar, framställdes här explicit som ett sexobjekt genom journalistens ordval och språkbruk. Artikeln betonar och fokuserar på hennes utseende och sexuella kropp. Texten förmedlar att hennes utseende är grunden till hennes karriär och förmögenhet, inte hennes imponerande idrottsliga kvalitéer. Almsick är i första hand en sexig skönhetsdrottning, i andra hand en OS-medaljör, hon reduceras således till sin kropp. Hon objektifieras och därför passiveras, vad hon har åstadkommit är nästintill irrelevant.

Beskrivningen av henne är inte unik, utan förekommer vanligen inom sportjournalistik. Exempel på detta har även återfunnits år 2004 där idrottaren Svetlana Khorkina beskrivs som ”en mjuk och sinnlig långkatt”.³⁷ Porträttering av denna typ stämmer överens med tidigare forskning som påvisar stereotypiska krav där män förväntas besitta fysisk styrka och tuffhet medan kvinnors kroppar skall uttrycka skönhet och elegans, deras kroppar skall användas som estetisk njutning för andra. Trots att kvinnors status i samhället har förändrats radikalt under 1900-talet, så har ingen större förändring skett i den maskulina identifieringen av kvinnors kroppar som objekt. Den maskulina kulturen fortsätter att definiera kvinnokroppen som ett objekt, medan den manliga kroppen identifieras som ett subjekt. Samhället, och media i denna fråga, lär kvinnor att värdera och se sig själva utifrån männens perspektiv som en prydnad med passiva kvalitéer. Redan i

---

³³ Wennman Peter, ”Stjärna mot sin vilja – men i natt fick simprinsessan nöja sig med ett nytt silver”, Aftonbladet, 22 juli 1996.

³⁴ Ibid.

³⁵ Ibid.

³⁶ Ibid.

³⁷ Sportbladet, ”Jag ser en diva som är på väg att gå av – något är fel”, Sportbladet, 16 augusti 2004.

barndomen lär sig pojkar att använda sin kropp för fysiska aktiviteter och för att tillfredsställa sig själva, medan flickor lär sig att använda sina kroppar för att tillfredsställa andra och att värdera sig själva som passiva fina prydnader att titta på. Medias rapporteringar fortsätter att objektifiera kvinnan och framställa henne som en sexig kropp, något som män inte utsetts för lika ofta då objektifiering är ett instrument för makt och privilegium, och just männen är de dominanta i samhället som har makten och kvinnorna är de underordnade.³⁸

4.2 Infantilisering

En ytterligare form av trivialisering som kvinnor utsätts för är infantilisering. Tidigare forskning påvisar att kvinnor mer sannolikt blir kallade för tjejer än vad män blir kallade för killar.³⁹ Det är dessutom vanligare att kvinnor blir benämnda med sina förnamn medan männen blir benämnda med sina efternamn. Detta kan förklaras genom forskning som visar på att de dominanta i ett samhälle oftare bli benämnda med sitt efternamn, medan underordnade (som etniska minoriteter, yngre och kvinnor) blir benämnda med förnamn. Detta ger de dominanta status som vuxna och legitimerar överlägsenhet, medan underordnade blir marginaliserade och infantiliserade.⁴⁰ Idrottskvinnor beskrivs också ofta som små i storleken och som innehavare av egenskaper som nervositet och osäkerhet. Detta förbarnsligande kan alltså ta många olika skepnader, men blir alltid ett förlöjligande av idrottskvinnan. Följaktningsvis skall exempel visas för att förklara detta.

Det svenska laget består av bara tjejer - Malin Baryard, 25, Lisen Bratt, 24, Maria Gretzer, 41, och Helena Lundbäck, 24.⁴¹

Det är hett, tävlingarna börjar på söndag, men någon nervositet går inte att spåra hos de fyra hopptjejerna.⁴²

---

³⁸ Koivula, 1999, s. 3. ; Koivula, 1999, s. 13f. ; Koivula, 1999, s. 37.

³⁹ Public Relations Manager "Aesthetics, athletics and the olympics", Cambridge University Press, 2016-08-05 ; Koivula, 1999, Study III.

⁴⁰ Koivula, 1999, s. 42.

⁴¹ Gunne, Monica, "Unga och unika – för första gången tävlar bara tjejer i ett svenskt hopplag i OS", Sportbladet, 18 september 2000.

⁴² Ibid.

År 2000 när ryttarna Baryard, Bratt, Gretzer och Lundbäck skulle representera Sverige i OS benämndes de alla som tjejer. Detta trots att de var 24-41 år gamla, vilket i mångas ögon skulle definieras som en ålder som tillhör vuxna kvinnor. Denna porträttering är ett tydligt tecken på infantilisering och överensstämmer med tidigare forskning som påvisar att detta fenomen, att tala om idrottskvinnor som barn istället för vuxna, är vanligt förekommande. *Sportbladet* hade istället kunnat använda ord som exempelvis kvinnliga ryttare, men väljer att tillämpa ordet hopptjejer, vilket underminerar dem och leder till att de inte tas på lika stor allvar. Detta var Sveriges absoluta elit som skulle tävla i de olympiska spelen, men det infantiliserande språket reducerade idrottarna till flickor som leker hästhoppning.

Liten och tunn med enorma glasögon.⁴³

Det är en mogen liten tuff dam.⁴⁴

Hon är minst och spädast i hela den svenska OS-truppen.⁴⁵

Dessa anspelningar på idrottskvinnornas små kroppsstorlekar återfunna i artiklar från år 1996 är andra tydliga exempel på infantilisering. Det framställs som lite gulligt med små tjejer som springer runt med för stora glasögon. Jag tolkar detta som delvis ett resultat av ett ideal där kvinnor skall vara som flickor – tysta, snälla, söta och fnittriga, samt delvis en underliggande värdering att elitidrott är något för ”riktiga” män och inte för kvinnor. Detta tyder på att en uråldrig attityd fortfarande finns kvar, där idrottande kvinnor befinner sig på männens arena.⁴⁶

Något som blir problematiskt är hur mottagarna uppfattar idrottare som blir beskrivna på detta vis, idrottare som framställs som ”minst och spädast” undermineras och riskerar att inte tas på allvar av någon trots att de ägnar hela sina liv åt sporten. Det är svårt att se att någon förändring för idrottskvinnans status i samhället skall ske, så

---

⁴³ Wennerholm, Mats, ”Sara – Nu har hon bytt stil – och är på väg mot ännu en succésommar. – När jag ser bilderna inser jag att jag såg ut som en humla i fjol”, *Aftonbladet*, 13 juli 1996.

⁴⁴ Ericsson Petra & Thoren Petra, ”Tjejerna drar fullt hus – redan före OS – Alla vill se 14-åriga gymnastiskstjärnan Dominique träna”, *Aftonbladet*, 19 juli 1996.

⁴⁵ Wennerholm, Mats ”Vi älskar dig i alla fall, Sara – ”jag gjorde i alla fall mitt bästa””, *Aftonbladet*, 29 juli 1996.

⁴⁶ Koivula, 1999, s. 25.

länge media fortsätter att porträttera kvinnor som små och svaga medan män bokstavligen talat samtidigt beskrivs som gud, underbarn och kung.⁴⁷

4.3 Den privata sfären

Traditionella stereotypiska förväntningar av femininitet och feminint beteende relaterar till skönhet, empati, uttrycksfullhet, passivitet, undvikande av maskulint beteende samt familjen.⁴⁸ I följande text skall det sistnämnda vara fokus för analyserande, då forskning visar att barn och partner har en central roll i beskrivningen av idrottskvinnor och deras identiteter.⁴⁹ Jag skall konkretisera detta genom att citera två artiklar från 1996 vidrörande Agneta Andersson, som ansågs vara Sveriges stora guldhopp inför OS, samt simmerskan Wilma van Hofwegen.

Pojkvännen och sambon Martin Hunter finns kvar hemma i Melbourne i Australien, där Agneta bott sen 1993. Efter OS sticker hon tillbaka dit för att - troligen - satsa på en ny framtid med barn och familj. - Det kan väl vara dags nu. Alla mina syskon har barn och jag är ju egentligen en sån där vanlig familjetjej från Karlskoga, så...⁵⁰
Förhoppningsvis först i mål – sen väntar giftermål i OS-byn.⁵¹

Fokus på familjeaspekten är enligt forskning ett vanligt sätt att skriva artiklar om idrottskvinnor. En undersökning av massmedia visar på att vanliga ordkombinationer för idrottskvinnor innehåller just ord kopplade till deras privatliv, som gravid, gift och ogift.⁵² Medias rapporteringar tenderar att flytta fokus från idrottaren och hennes prestationer till partners och familjerelationer, den traditionella synen på den empatiska kvinnan som är beroende av relationer med andra. Varför blir det problematiskt att belysa den privata sfären av idrottskvinnan? Problemet ligger i att media och deras

---

⁴⁷ Holm, Stefan, ”Phenomenet USA:s räddning – Underbarnet ska slå rekord – åtta guld i samma OS”, Sportbladet, 14 augusti 2004.

⁴⁸ Koivula, 1999, s. 4.

⁴⁹ Koivula, 1999, Study III.

⁵⁰ Wennman, Peter, ”Kraftkvinnan som har nära till tårarna – Agneta Andersson: De gamla kanotbråken är inte lösta – idag råder det ett slags väpnat stillestånd”, Aftonbladet, 20 juli 1996.

⁵¹ Aftonbladet, ”Förhoppningsvis först i mål – sen väntar giftermål i OS-byn”, Aftonbladet, 20 juli 1996.

⁵² Public Relations Manager ”Aesthetics, athletics and the olympics”, Cambridge University Press, 2016-08-05

porträtteringar fungerar som ett verktyg för ett patriarkalt förtryck av kvinnor, genom ett institutionaliserat socialt konstruerat system av könsroller och värderingar.⁵³ Likt de andra kategorierna i min studie så är ”familjekvinnan” ett onyanserat sätt att rapportera om idrottskvinnor, något som trivialiserar och flyttar fokus från deras idrottsliga resultat och skicklighet. Media anser att det är relevant att klarlägga kvinnliga idrottares privatliv, men inte manliga idrottares, enligt min tolkning är detta inte någonting slumpmässigt utan ett tydligt mönster som baseras på samhällets och sportjournalisternas syn på män och kvinnor. Att ständigt tala om och definiera kvinnor som främst fruar och flickvänner blir likt kategorien beskriven ovanstående, en objektifiering, kvinnan är ett objekt som tillhör sin partner.

4.4 Framgång

En av de mest problematiska upptäckter som jag har gjort under granskningen av mitt material är medias beskrivning av idrottskvinnors framgångar och motgångar, det är även på denna punkt som porträtteringen av idrottande kvinnor och män skiljer sig åt mest. Större delen av analysen skall därför ägnas åt detta ämne. Syftet med att belysa beskrivningar av män i denna del, trots att det är en uppsats som skall undersöka om någon historisk förändring har skett i rapporteringen om specifikt idrottskvinnor, är att påvisa åtskillnaderna för att kunna presentera en viktig poäng. Artiklar vidrörande idrottsmän kommer att användas för att exemplifiera och redogöra för hur medias språkbruk gällande idrottande kvinnor är problematiskt. Hur förklarar *Sportbladet* vad som ligger bakom idrottares framgångar och motgångar? Vilka aktörer kommer till tals och vad vilar fokus på?

Att idrottares framgångsrika prestationer och guldmedaljer skulle baseras på fysisk styrka, teknisk skicklighet eller talang kan förefalla självklart, men i en textanalys av medias framställning av framgång för idrottande kvinnor så är inte detta vad som avspeglas. Flera återkommande faktorer och förklaringar till kvinnors segrar återfinns, den första som skall presenteras är tur, som synliggjordes då det norska damlandslaget vann OS-guld i fotboll år 2000.

---

⁵³ Creedon, 1994, s. 29.

Tyskans självmål förde Norge till OS-final mot USA.⁵⁴

Norge blev OS-mästare i damfotboll. Man blev det genom ett tveksamt Golden Goal-mål. Dagny Mellgren fick bollen på armen och med hjälp av en sjabblande amerikansk målvakt gick bollen i mål.⁵⁵

Detta är tydliga exempel på hur ett OS-guld kan banaliseras. De norska damernas insats trivialiseras istället för att hyllas, trots att det var Norges blott andra kvinnliga OS-guld genom tiderna. Skälet till segern återgavs inte som en följd av att deras trupp bestod av de mest skickliga fotbollsspelarna eller att de besatt förmågan att vinna de mest betydelsefulla matcherna, faktumet är att medias framställning i detta fall påvisar att Norges landslag vann för att de hade tur. De hade möjligtvis inte ens gjort sig förtjänta av ett OS-guld. En tyska som gör självmål och en sjabblande amerikanska ledde till detta lyckosamma resultat. Som tidigare forskningsresultat har fastslagit så ligger idrottskvinnors vinster främst i orsaker som tur och motståndarmiss.⁵⁶

Ytterligare en förklaring till kvinnlig framgång som grundar sig i konkurrenten är då duktiga motståndare, av någon anledning, inte kan delta i den aktuella tävlingen. Deras icke-deltagande kan då vara orsaken till succé. År 2000 vann Kalima Skolimowska guld i de olympiska spelens släggtävling och *Sportbladet* konstaterade följande:

Skolimowska hade förmodligen inte tagit guld om rumänska världsmästarinnan Mihaela Melinte varit med i startfältet.⁵⁷

Idrottaren Skolimowska med hennes fysiska styrka och teknik undermineras i detta uttalande. Hon framställs inte som en seriös och värdig guldmedaljör, hon saknar kompetensen för att kunna vinna på egen hand och behöver tur i form av avsaknaden av bättre motståndare. Att hennes fysik är orsaken till segern presenteras inte som ett skäl.

De kvinnor som i media erkänns som duktiga idrottare, som kan vinna oavsett duktiga eller klantiga motståndares deltagande eller icke-deltagande, hur beskrivs dessa? Min studie visar på att när en kvinna är förvånansvärt skicklig inom en sport så

---

⁵⁴ TT, ”tyskt mål – i fel mål och plötsligt spelar Norge OS-final”, *Sportbladet*, 25 september 2000.

⁵⁵ TT, ”Norge vann OS-guld men mycket handlade om hur de gjorde det”, 20 september 2000.

⁵⁶ Bérczes, 2006, s. 7.

⁵⁷ Wennerholm, Mats, ”Bara 17 – men redan bäst i OS”, *Sportbladet*, 30 september 2000.

jämförs hon med män. Exempel på detta uppmärksammades under OS 2016 då gymnasten Simone Biles vann fem medaljer, varav fyra guld, och jämfördes i amerikansk media med Usain Bolt och Michael Phelps. *Sportbladet* har även de publicerat jämförelser, 1996 lyder en artikel om fotbollsspelaren Hanna Ljungberg på detta vis:

Hon är en het spelare, säger han. En kvinnlig Jesper Blomqvist. Ja, hon har alla Jespers bästa sidor. Hon är flink, snabb, säker och så tvåfotad. En skillnad är dock skottet. Hon har - i den mån det går att jämföra - ett mycket bättre skott än Jesper Blomqvist.⁵⁸

Att försöka komplimentera en kvinnlig idrottare genom att jämföra henne med en manlig är inte en unik företeelse. Jag vill påstå att medias sexistiska jämförelser mellan en idrottskvinna och en duktig idrottsman för att göra en poäng av hur duktig hon är, inte är nödvändig, då tittarna/läsarna kan uppfatta hennes talang ändå utan detta. Något som oreflekterat kan framstå som en komplimang blir istället löjligt om vi byter perspektiv, ”att kasta som en tjej” är ju traditionellt sett en förolämpning, så vilken tidning skulle någonsin skriva ”han är en snabb åkare, en manlig Anja Pärson”? Som det svenska damlandslagets förbundskapten själv uttryckte sig efter en förlust i OS 1996 ”Vi spelade stereotyp och var inte tillräckligt aggressiva”.⁵⁹ Att spela som ett stereotyp damlag är således en förolämpning. En maskulint kodad aggressiv sport, som fotboll, anses inte vara lämpad för en kvinna.⁶⁰ Detta innebär att det finns en underliggande värdering inom sportens värld – att jämföras med män är en komplimang och att jämföras med kvinnor är ett hån. Männerna utför den ”riktiga” sporten, kvinnorna ägnar sig åt en slags damversion.

För att kunna motivera att en åtskillnad i beskrivningen av män och kvinnors fram- och motgångar existerar, och varför detta blir ett problem, skall exempel från artiklar funna år 2004 där idrottsmäns prestationer står i centrum lyftas fram. I min undersökning har jag funnit att de manliga idrottsstjärnornas succéer presenteras som något de har uppnått på egna meriter, till skillnad från idrottskvinnor så talas det här inte

---

⁵⁸ Ericsson Petra & Thoren Petra, ”Yngst och äldst ska göra Sverige till bäst i Atlanta”, *Aftonbladet*, 2 juli 1996.

⁵⁹ Ericsson Petra & Thoren Petra, ”Steget efter tjejer – vi var inte tillräckligt aggressiva”, *Aftonbladet*, 22 juli 1996.

⁶⁰ Koivula, 1999, s. 27.

om tur, avsaknad av motståndare eller betydelsefulla tränare på samma vis. Media tillämpar ordval som bokstavligen talat höjer de idrottande männen till skyarna.

Phenomenet. Underbarnet. Zeus, Afrodite, Eros och Poseidon i all ära, men i dag talar hela Grekland om simguden Michael Phelps.⁶¹

Ifjol åkte han till Barcelona för att krossa både motståndare och världsrekord.⁶²

Är han så dominant och bred i sin simning.⁶³

Förmodligen är det som det sägs, att ingen mänsklig varelse har manipulerat vattnet bättre sedan Moses dagar.⁶⁴

Tresteg hade fått en ny konung. Kungakronan blev ännu större igår kväll. Olsson vann OS-guld i Aten.⁶⁵

Att hylla framgångsrika idrottare som Phelps och Olsson är inte problematiskt i sig, poängen här är att det endast är människor som tillhör det ena könet som blir hyllade. Medias val av språkbruk och beskrivning av hur idrottaren har nått sin framgång påverkar vem som blir betraktad som en hjälte och kan avnjuta fördelarna av detta. Problemet är att kvinnors prestationer och framgångar banaliseras och mäns idoliseras.

När den manliga fotbollsspelaren Lionel Messi vann det prestigefyllda priset som världens bästa spelare av FIFA för femte gången så presenterades det som att han var den första spelaren att någonsin göra detta, trots att den kvinnliga fotbollsspelaren Marta Vieira da Silva redan hade gjort det fem år tidigare. Under OS 2016 påstod BBC's reporter att tennisspelarens Andy Murray var den första att vinna två OS-guld i tennis, trots att Venus och Serena Williams hade vunnit fyra var. Denna rapportering blir problematisk på många olika plan, inte bara ur ett feministiskt perspektiv då den bibehåller könsmaktsordningen, utan även ur ett ekonomiskt perspektiv genom att den bidrar med ökade publikssiffror och intresse för hjältarna, som i detta fallet blir idrottsmännen. Ingen vill betala inträde för att se Marta spela, fotbollsfansen vet knappt vem hon är då de nästintill aldrig har läst om henne eller

---

⁶¹ Holm, Stefan, "Phenomenet USA:s räddning – Underbarnet ska slå rekord – åtta guld i samma OS", Sportbladet, 14 augusti 2004.

⁶² Ibid.

⁶³ Ibid.

⁶⁴ Ibid.

⁶⁵ Ros, Tomas, "Bågskytt och fotbollsspelare men Olssons OS-guld kom i tresteg", Sportbladet, 23 augusti 2004.

kunnat se hennes matcher på tv:n. Människor är däremot beredda att betala tusentals kronor för att se Messi, då media ständigt har påtalat att han är världens bästa spelare enligt FIFA otroliga fem gånger, och hans matcher sänds live över hela världen. Media har en enorm påverkan på oss mottagare, och styr våra attityder och värderingar.⁶⁶ En större publik leder till ökade priser på biljetter, då prissättning styrs av utbud och efterfrågan. Ett ökat intresse innebär fler sponsorer, ökad försäljning i supportershopen och i matstånden, och framförallt dyra tv-rättigheter. Förhöjda inkomster till manliga idrottsföreningar och klubbar innebär inte endast höga löner till spelare utan även att större fokus kan läggas på idrottsliga satsningar, som ökar kvalitén på deras idrottare. Idrottsmännen kan på så vis fortsätta att utvecklas, medan idrottskvinnorna står stilla då ingen satsning kan göras, då ekonomiska resurser saknas. Kvinnor saknar därmed det stöd och de träningsanläggningar som behövs för att utveckla deras färdigheter.⁶⁷ Sammantaget blir detta en påminnelse om att vad kvinnor gör är inte viktigt, en skev struktur existerar och kan synas redan i hur media väljer att framställa idrottare och deras framgångar.

4.5 Motgång

I det analyserade materialet beskrivs motgångar för kvinnor ofta som någonting orsakat av fysisk svaghet eller misstag, det är deras egna insatser som leder till förlust. Samtidigt förklaras mäns motgångar med yttre faktorer som de själva inte kan påverka, detta kan vara skickliga motståndare, dåligt väder, en oförutsägbar skada eller liknande. I nästkommande text skall detta utvecklas vidare. När OS var över för det svenska damlandslaget i fotboll 1996 fastslog *Sportbladet* orsaken till detta på det här viset:

Det var när svenskorna slarvade som amerikanskorna gjorde sina mål.⁶⁸

Forskning visar att media oftare gestaltar idrottskvinnor än idrottsmän med tecken på svaghet, detta kan ta sig i form av beskrivande ord som trötthet, obeslutsamhet, tappa

---

⁶⁶ Koivula, 1999, s. 39.

⁶⁷ Koivula, 1999, s. 44.

⁶⁸ Carlsson, Anna, ”UT! Fotbolls-tjejerna försvann i två raka”, Aftonbladet, 24 juli 1996.

koncentration, skakig och sårbarhet.⁶⁹ I ovanstående exempel kan vi utläsa att de svenska damerna tappade sin koncentration och därmed slarvade, vilket är anledningen till förlusten. Att de amerikanska konkurrenterna skulle vara väldigt bra på att göra mål ges inte som ett giltigt skäl. Att kvinnor benämns som obeslutsamma inom sportsammanhang tolkar jag som ett påstående att de saknar egenskapen av att vara tävlingsinriktade, vilket kan användas som en förklaring för att de sjabblar och slarvar. Jag tolkar detta som att det skulle existera en nonchalans hos idrottskvinnor, vilket är motsägelsefullt då elitidrottare ägnar all sin tid åt sporten. Undersökningen av mitt material visar på att vad som ger upphov till kvinnors vinster är ofta andra människor, antingen i form av partners och tränare som stöttat en, eller i form av avsaknad av värdiga motståndare. Samtidigt konstateras att vad som ger upphov till kvinnors förluster istället är dem själva, det är deras egna misstag och brist på potential som leder till att de blir förlorare, inte att de ställdes mot omöjliga motståndare.

I samband med motgångar så framträder en stereotypisk framställning av den sårbara och känslolösa kvinnan, med en fixering vid tårar. Media framhåller tydligt hur mycket det gråts, detta är centralt i följande artiklar som återfinns i *Sportbladet* år 1996 och 2004.

I natt bröt Jones ihop.⁷⁰

Brast allt för henne och tårarna rann.⁷¹

Tårarna rann, hon försökte torka de.⁷²

Tårarna rann på tv-mässigt perfekt sätt och hela ansiktet höll på att falla sönder.⁷³

Ser så där somrigt blond och pigg och fräsch ut så hälften kunde vara nog. Hon gråter alltså inte. Bara en sån sak.⁷⁴

En glad tjej i ett lusthus är ju inte precis bilden vi har av svensk damkanot: det är tårarnas paradiset, alltid är det nån som snyftar och bölar rakt in i en TV-kamera, det gråts floder.⁷⁵

---

⁶⁹ Koivula, 1999, s. 42.

⁷⁰ Sportbladet, ”I natt bröt Jones ihop”, Sportbladet, 28 augusti 2004.

⁷¹ Ibid.

⁷² Ibid.

⁷³ Ibid.

⁷⁴ Wennman, Peter, ”Kraftkvinnan som har nära till tårarna – Agneta Andersson: De gamla kanotbråken är inte lösta – idag råder det ett slags väpnat stillestånd”, Aftonbladet, 20 juli 1996.

⁷⁵ Ibid.

I en majoritet av artiklarna som berör motgångar och idrottskvinnor så anser journalisterna att det är relevant att poängtera på vilket sätt dessa kvinnor uttrycker besvikna känslor. Media tror således att detta är vad tittare och läsare vill se. Mäns tårar får däremot inte alls samma uppmärksamhet, utan de manliga idrottarna skildras konstant som starka machomän. Detta blir ett sätt för media att reproducera uppfattningar om genusstereotyper, som bibehåller könsmaktsordningen där kvinnan är det svagare könet, underlägsen mannen. Även då idrottsmän brottas med motgångar så beskrivs de fortfarande som starka och duktiga, deras förluster baseras på yttre faktorer. I artiklar från år 1996 och år 2000 skriver *Sportbladet*:

Han lyckades aldrig skaka av sig den konkurrent han fruktade mest.⁷⁶

Jörgen Persson tvingas avsluta sin fantastiska karriär utan OS-medalj. Det såg Liu Guoliang till i dag.⁷⁷

Trots en stark kämpainsats blev tre kineser på raken för mycket för Jörgen Persson.⁷⁸
Svenskarna öppnade starkt, men OS-guldet försvann redan efter ett par hundra meter då italienarna bara drog ifrån.⁷⁹

Duktiga kineser och snabba italienare presenteras som orsaken till att svenskarna inte vann guld i dessa grenar år 2000. Storfavoriter och fruktade konkurrenter verkar som ett sätt för att rättfärdiga idrottsmäns förluster, på så sätt ifrågasätts inte deras mentala eller fysiska styrka likt idrottskvinnornas. Trots motgångar så är idrottsmännen fortfarande sportens hjältar, de kan inte klandras, de förlorar med hedern i behåll.

---

⁷⁶ Wennman, Peter, "Anders Holmertz missade OS-guldet – nu igen", Aftonbladet, 21 juli 1996.

⁷⁷ Holm, Stefan, "Det känns väldigt tungt – Persson får åka hem utan OS-medalj", Sportbladet, 25 september 2000.

⁷⁸ Ibid.

⁷⁹ Wennerholm, Mats, "OS-silver efter rysare imorse – svenska kanothjältarna: det känns helt underbart härligt", Sportbladet, 30 september 2000.

5 Analys OS 2008, 2012, 2016

I följande avsnitt skall samma kategorier som i avsnitt 4 tillämpas, skillnaden är att undersökningen skall genomföras inom en senare tidsperiod, och kommer därmed kunna jämföras med föregående analys historiskt. För att undvika onödig upprepning så kommer de olika teman som återfinns inte bli förklarade lika utförligt, då ordval och mönster återkommer.

5.1 Objektivisering

Inom denna kategori kan jag nu presentera den första historiska skillnaden mellan 1996 och 2016. I de utvalda artiklarna mellan 2008-2016 fann jag nämligen ingen explicit objektivisering av idrottskvinnor, inga citat kommer därmed att återges. Att tillägga är att majoriteten av de artiklar som skrivs om kvinnor inte är några djupgående reportage utan relativt korta texter, vilket innebär att tydliga mönster blir svårare att återfinna, detta var dock fallet redan 1996 men då lyckades *Sportbladet* ändå tillägga sexistiska kommentarer eller bildtexter. Jag har heller inte studerat artiklarnas bilder, som kunde ha gett ett annat resultat än endast en textanalys. Då någon objektiviserande rapportering under den senare tidsperioden inte har påträffats så kan jag i min studie konstatera att svensk media, *Sportbladet* i detta fall, har genomgått en positiv utveckling ur ett feministisk perspektiv. Den tidigare forskning som belyser att estetik prioriteras före idrottsliga egenskaper och prestationer, går inte att applicera på mitt material. Journalisterna på *Sportbladet* är idag så pass medvetna att det, även under en kritisk granskning, är svårt att upptäcka de tidigare mönster och underliggande värderingar som porträtterade kvinnor som kroppar och inte idrottare. Detta är ett stort steg framåt för jämställdhet inom idrott och synen på kvinnan som en seriös atlet, idrottskvinnan i Sverige är således inte längre ett passivt objekt som existerar för att tillfredsställa män.

5.2 Infantilisering

En infantilisering kan ske genom flera olika metoder, som presenterat i tidigare avsnitt kan detta ta sig i form av att belysa idrottarens kroppsstorlek, benämna kvinnor som tjejer och använda deras förnamn, eller tillskriva unga idrottsskvinnor egenskaper som nervositet och osäkerhet. Under den senare tidsperioden har jag delvis funnit artiklar som visar på att infantilisering fortfarande existerar, men även artiklar som tyder på en positiv utveckling ur ett genusperspektiv. Inledningsvis skall den återfunna infantiliseringen exemplifieras och avslutningsvis skall en möjlig utveckling konkretiseras. Under OS 2016 tävlade Nikita Glasnovic för Sverige i taekwondo, följande citat är hämtat från en artikel om detta.

Nervös? Nej, jag kände mig hemma på mattan, säger 21-åringen.⁸⁰

Glasnovic nådde tidigare under året EM-final, och har genomfört åtskilliga tävlingar i taekwondo. Trots detta så antog sportjournalisten att hon skulle vara nervös inför OS, när hon förnekade detta så fick det stort utrymme i artikeln. Att Glasnovic saknade nerver var förvånande. Forskning visar på att skildring av unga idrottsskvinnor ofta betonar deras orutin, de sätts i ett underläge och förväntas förfoga över egenskaper såsom osäkerhet, förvirring och nervositet.⁸¹ Kommentarer som påpekar kvinnors svagheter resulterar i bekräftelse av kulturella stereotyper, som associerar makt med män och maskulinitet, och associerar svaghet med kvinnor och kvinnlighet.⁸²

Idrottare som bevisligen innehar en enastående fysisk styrka, är tyngdlyftare. Trots detta faktum så infantiliseras sportens kvinnliga utövare. Följande citat är hämtade så sent som år 2012.

Hon är 155cm kort, 53 kilo lätt.⁸³

Säger Chinshanlo och ler sitt mjuka, nästan barnsliga, leende.⁸⁴

---

⁸⁰ Holm, Stefan ”Jag var inte nervös, bara taggad – Nikita Glasnovic vann första OS-matchen”, Sportbladet, 18 augusti 2016.

⁸¹ Bérczes, 2006, s. 6.

⁸² Koivula, 1999, s. 42.

⁸³ Lagnelius, Emil K, ””53-kilosdockan” slog världsrekord – Nytt världsrekord av 53 kilo lätta Chinshanlo i tyngdlyftning”, Sportbladet, 29 juli 2012.

Miniputtar som inte ser ut att kunna göra en fluga förnär förvandlas till hulken och lyfter tyngder som väger långt över hundra kilo.⁸⁵

Journalisten förlöjligar och förminskar de olympiska spelens kvinnliga tyngdlyftare. Istället för att beskriva Zulfiya Chinshanlo, som slog världsrekord och nytt olympiskt rekord, som 155cm lång och 53 kilo tung väljer han att tillämpa orden kort och lätt. Detta är ett tydligt exempel på hur journalisten vill belysa hur liten idrottaren är, mått som kunde varit ett barns. Förutom att idrottaren är liten, vilket inte är relevant eller förvånande då hon tävlar i 53-kilos klassen, så poängteras det även att hennes leende är barnsligt. Dessutom benämner sportjournalisten de bästa kvinnliga tyngdlyftarna i världen (inom den specifika viktklassen) som miniputtar, som inte ser ut att kunna göra en fluga förnär. Dessa idrottskvinnor kan lyfta nästan tre gånger sin egna vikt, ändå är det inte deras prestationer som hamnar i fokus, utan deras kroppsstorlekar. Detta visar på hur svårt det är för idrottskvinnor att höja sin status och bevisa att de duger. Inte ens när de som i detta fallet dessutom presterar bättre än männen blir de hyllade.

År 2016 skulle tecken på positiv utveckling skådas. Till skillnad från tidigare forskningsresultat som presenterar hur idrottskvinnor förbarnsligas och förminskas, och hur ord som liten och svag dagligen används, så har jag funnit avvikelser från detta. 22-åriga cyklisten Jenny Rissveds vann OS-guld och Sportbladet hyllade inte endast hennes prestation efter bragdloppet utan även hennes fysik:

En urstark 22-åring från Falun.⁸⁶

Hon visade brutal styrka, gjorde ett ryck, höll undan och vann med hela 37 sekunder.⁸⁷

Styrka, snabbast och störst är några av de vanligaste adjektiven för att beskriva olympiska idrottare, av det manliga könet.⁸⁸ Att beskriva kvinnor med samma adjektiv är inte vanligt förekommande, men tyder förhoppningsvis på en kommande positiv trend inom den svenska sportjournalistiken. Då friidrottaren Sara Slott Petersen under

---

⁸⁴ Lagnelius, Emil K, ””53-kilosdockan” slog världsrekord – Nytt världsrekord av 53 kilo lätta Chinshanlo i tyngdlyftning”, Sportbladet, 29 juli 2012.

⁸⁵ Ibid.

⁸⁶ Holm, Stefan, ”OS-guld till Jenny Rissveds – efter otroligt bragdlopp”, Sportbladet, 20 augusti 2016.

⁸⁷ Ibid.

⁸⁸ Public Relations Manager ”Aesthetics, athletics and the olympics”, Cambridge University Press, 2016-08-05.

samma OS vann en silvermedalj rapporterade Sportbladet att ”hon är den största löparen Danmark har tagit fram sedan Wilson Kipketers dagar”.⁸⁹ Inför framtida olympiska spel finns således chansen att de vanligaste ordkombinationerna för att beskriva idrottskvinnor en dag skall innehålla adjektiv som hyllar deras fysik, och inte förbarnsligar den.

5.3 Den privata sfären

I tidigare avsnitt i min studie har det redogjorts för det problematiska i att fokus hamnar på idrottskvinnors sociala position, att deras identitet byggs upp kring en traditionell syn på familjen, hemmet och partnern. Att för den vårdande kvinnan så är barn och partner nästintill en självklarhet. Den senare tidsperioden innehöll exempel på detta, men det var inget återkommande fenomen. När ryttaren Charlotte Dujardin år 2016 tog sitt tredje OS-guld fick hon följande rubrik:

Försvarade OS-guldet – nu blir det bröllop.⁹⁰

Trots att Dujardin efter denna prestation rankas som en av Storbritanniens främsta olympier så fokuserade media i denna artikel på hennes bröllopsplaner istället för hennes idrottsliga bragd, som ett oreflekterat antagande av journalisten att ett giftermål skulle vara av större vikt än ett till OS-guld för henne, i egenskap av att vara kvinna. De idrottsliga resultaten undermineras därför att Dujardin är en kvinna, och därmed offer för ett patriarkalt förtryck genom de strukturer av könsroller och dess värderingar som existerar. I tidigare forskning presenteras en hypotes, att idrottskvinnor ofta blir inramade av termer gällande deras privata sfär – som flickvänner, fruar och mödrar, för att flytta fokus från deras fysiska förmåga till deras sexualitet eller status som mor och fru, för att minimera det symboliska hotet idrottskvinnor utgör för föreställningar om maskulinitet.⁹¹ Detta kan vara en förklaring till varför media fokuserar på idrottskvinnor som partners och mödrar, istället för som atleter.

---

⁸⁹ Karlsson, Erik & Strandman, Pelle, ”Danmark bäst i Norden efter silverknallen – Sara Slott Petersen slog nytt danskt rekord”, Sportbladet, 19 augusti 2016.

⁹⁰ Sportbladet, ”Försvarade OS-guldet – nu blir det bröllop”, Sportbladet, 16 augusti 2016.

⁹¹ Koivula, 1999, s. 43.

5.4 Framgång

Skäl för en framgångsrik prestation av en idrottsskvinna har jag genom tidigare forskningsresultat och första delen av analysen sammanställt till tur och avsaknad av motståndare. Jag har även belyst fenomenet att idrottsskinnor blir jämförda med idrottsmän när de är duktiga. Under kommande text skall ytterligare ett skäl till framgång presenteras, som förekommer i mitt material under den senare tidsperioden, nämligen att det är en man som står bakom succén. Utöver de resultat som överensstämmer med tidigare forskning skall en utveckling i medias rapporteringar under de olympiska spelen 2016 presenteras, en positiv förändring i språkbruket skall synliggöras. Inledningsvis startar texten med de resultat som är i linje med tidigare existerande forskningsresultat.

Under de olympiska spelen i Peking 2008 uttryckte en av *Sportbladets* journalister oro över risken att de svenska friidrottarna skulle bli helt utan medaljer. Det fanns dock en faktor som ledde till att han kände sig optimistisk, både under detta OS och inför framtiden – avsaknad av värdiga kvinnliga konkurrenter.

Det största medaljhopp som återstår är Carolina Klüft i längdhopp, men det blev hon först när världsettan Naide Gomes från Portugal hoppade bort sig redan i kvalet, där även ryska veteranen Tatjana Kotova försvann.⁹²

Men både Johan Wissman och Susanna Kallur kommer att ta fler medaljer de närmaste åren. Framförallt i EM i Barcelona. Där kommer Johan Wissman tillhöra favoriterna till guld och Susanna Kallur tappar 90 procent av sina värsta konkurrenter i ett Europamästerskap.⁹³

Idrottarna Klüft och Kallur nedvärderas och framställs i dessa artiklar som att de behöver tur för att ha någon chans att vinna. Då texterna dessutom explicit påtalar att den manliga idrottaren Wissman är en guldfavorit i sig själv, utan påverkan av motstånd, men idrottsskinnorna har medaljchans på grund av avsaknad av duktiga motståndare, så lyser medias värderingar igenom tydligt. Som det tidigare i studien har blivit redogjort för så framställer media idrottande kvinnor som trötta, slarviga och

---

⁹² Wennerholm, Mats, ”Wissman kan göra allt för att bli bäst” Sportbladet, 20 augusti 2008.

⁹³ Ibid.

okoncentrerade idrottare, det existerar en attityd om att kvinnor inte är lämpade för idrottsarenan.⁹⁴ Jag tolkar all denna trivialisering som sker av idrottskvinnors prestationer och skicklighet som ett medel för att, omedvetet eller medvetet av media, bibehålla kvinnans status som den svaga och mannens status som den starka, vilket leder till ett upprätthållande av könsmaktsordningen där mannen dominerar.

För att kunna segra framställs det således som en fördel att vara en man, om du inte är det så kan du efterlikna en. Detta redogjorde *Sportbladet* för under OS 2012, när de kommenterade hur det japanska damlandslaget i fotboll hade chockat motståndare och fans för att de kunde spela fotboll, som män.

I föl gjorde det japanska laget ett starkt intryck. De tekniska, kvicka spelarna kom in med ett "Barcelonaspel" som överraskade motståndare och fans. De tillförde damfotbollen en ny dimension.⁹⁵

Att jämföra de duktiga kvinnliga spelarnas spelstil med herrlaget Barcelonas spelstil var ett försök till en komplimang, men inte ett lämpligt sätt att göra det på. Om journalisten ville berömma de japanska damernas spel och likna denna vid samma spelstil som Barcelonas herrlag, så kunde han ha använt den officiella beteckningen för det intensiva passningsspelet, *tiki-taka*, som en sportjournalist som skriver om fotboll rimligtvis bör känna till. Att försöka komplimentera genom att säga att deras skicklighet överraskade blir snarare ett förlöjligande, som att journalisten förväntade sig att landets få uttagna fotbollsspelare inte skulle vara bra på fotboll. Jag menar att ett uppvaknade av media på denna punkt är nödvändig, att jämföras med manliga idrottare är inte något som kvinnliga idrottare nödvändigtvis eftersträvar, det tyder endast på en syn att männen är idealet och målbilden. När en lyckas prestera på en mans nivå, så spelar en den "riktiga" sporten. Mäns idrottsdeltagande är normen och den universella uppfattningen av vad som är "riktig" sport. Ett tillvägagångssätt av media för att upprätthålla denna syn är att könsmärka kvinnlig idrott, som exempelvis damfotboll eller de svenska damkronorna.⁹⁶

Den sista orsaken till framgång som skall presenteras innan utveckling skall belysas, är då en kvinnlig idrottares succé paketeras om och presenteras som en manlig.

---

⁹⁴ Koivula, 1999, s. 42.; Koivula, 1999, s. 25.

⁹⁵ Källström, Jörgen, "En seger för damfotbollen", *Sportbladet*, 9 augusti 2012.

⁹⁶ Koivula, 1999, s. 42.; Public Relations Manager "Aesthetics, athletics and the olympics", Cambridge University Press, 2016-08-05.; Creedon, 1994, s. 5.

NBC's kommentator hamnade under OS 2016 i blåsväder på grund av en sekvens där simmaren Katinka Hosszu slog världsrekord i 400m medley, kameran filmade Hosszu tränare tillika make, och kommentatorn utbrast "There's the man responsible". Att fokus läggs på en man är dock inte sällsynt, detta kan vi se även inom svensk media. Då handbollsmålvakten Kari Aalvik Grimsbö tog 50 procent av skotten i en OS-match 2012 skrev *Sportbladet* följande:

Och bakom Grimsbö står en svensk – förstås. Gamle stormålvakten Mats Olsson är målvaktstränare i norska landslaget sedan många år.⁹⁷

Att ha en bra coach är inom idrottens värld av stor vikt, men i slutändan är det idrottarens kropp och psyke som är den utförande aktören och därav den avgörande orsaken till en framgångsrik karriär. Det var Grimsbö och hennes kropp som räddade alla skotten, inte Olsson. I exemplet ovan så passiveras aktören medan tränarens roll lyfts fram, på så sätt reproduceras den stereotypa bilden av att kvinnor inte lämpar sig för idrott utan behöver ha hjälp från männen, idrotten är från grunden en manlig aktivitet och idrottskvinnor befinner sig på deras arena.⁹⁸ Även när kvinnor kommer på förstaplats så placerar media dem på andraplats.

Forskning vittnar om en stor skillnad i beskrivning av idrottsmäns och idrottskvinnors framgångsrika prestationer, mäns tävlingar beskrivs med verb som attackera, kriga, duellera, slå, vinna och dominera och kvinnors tävlingar presenteras med verb som konkurrera, delta och sträva efter.⁹⁹ I det undersökta materialet blir män hyllade med exempelvis ord som knäckte, kung, tungviktsmöte, mästare och skoningslös.¹⁰⁰ Som tidigare förklarar i studien är det problematiskt att endast idrottare av ett kön blir idoliserade, dels på grund av det feministiska perspektivet med upprätthållande av könsroller i samhället, men även på grund av ett ekonomiskt perspektiv. Bättre ekonomiska resurser för idrottsföreningarna och de individuella

---

⁹⁷ Flinck, Johan, "Knäckta – av monstret – Grimsbö stoppade Sverige – då tackade hon en svensk legendar:"Mats Olsson är fantastisk"", *Sportbladet*, 31 juli 2012.

⁹⁸ Koivula, 1999, s. 25.

⁹⁹ Koivula, 1999, s. 42.; Public Relations Manager "Aesthetics, athletics and the olympics", Cambridge University Press, 2016-08-05.

¹⁰⁰ Lagnelius, Emil K, "Usain Bolt knäckte Asafa Powell – igen", *Sportbladet*, 5 september 2008.; Strandman, Pelle, "Bolt mästare i sista OS-framträdandet – Jamaica tog guld i stafetten", *Sportbladet*, 20 augusti 2016.

idrottarna leder till ökade satsningar och i slutändan en större och snabbare utveckling för idrottarna. När endast manliga idrottare framställs heroiskt så får det konsekvenser för de kvinnliga idrottarna.¹⁰¹ Det är vetenskapligt bevisat att media influerar våra attityder och värderingar, media kan således styra våra uppfattningar om genus. Jag vill därför påstå att media är en av flera faktorer bakom det faktum att kvinnliga fotbollsspelare på elitnivå i Sverige år 2016 behövde ha ett heltidsjobb för att klara av att försörja sig, att snittlönen i damallsvenskan ligger på cirka 10.000 kronor medan den i herrallsvenskan ligger på cirka 70.000 kronor.¹⁰² I rapporteringen från OS 2016 syntes dock en positiv utvecklingsinriktning ur ett genusperspektiv. Följande citat är hämtade från tre olika artiklar och innehåller verb som tidigare blivit kopplade till beskrivningar av mäns idrottsprestationer, men i detta fall beskriver idrottskvinnors prestationer.

Almaz Ayana slog till och krossade ett ”omöjligt” världsrekordet.¹⁰³

Sen fortsatte hon med att leka hem ett försöksheat.¹⁰⁴

Danskan gjorde ett fenomenalt lopp.¹⁰⁵

USA körde över Spanien i finalen.¹⁰⁶

De föds med bollen i handen eller något. De är perfekta.¹⁰⁷

USA:s basketdamer nöjer sig inte med att bara med att vinna. De dominerar, utklassar och skriver historia.¹⁰⁸

Krossa, leka hem, köra över, dominera, utklassa och skriva historia, dessa är små verb som får stor betydelse. Om media förändrar sitt språkbruk så kan även synen på idrottskvinnan i stort förändras, i det stora hela kan genusstereotyper upphöra att existera och kvinnan således nå samma status som mannen då hon inte längre ses som det naturligt underordnade könet.

---

¹⁰¹ Koivula, 1999, s. 44.

¹⁰² Zachariasson, Helena & Hedquist Cecilia, ”Trots supersuccé – fotbollsdamera tjänar en sjundedel av männen”, SVT, 17 augusti 2016.

¹⁰³ Karlsson, Erik, ”Skräll – dominanten förlorade 5000 meter”, Sportbladet, 20 augusti 2016.

¹⁰⁴ Ibid.

¹⁰⁵ Karlsson, Erik & Strandman, Pelle, ”Danmark bäst i Norden efter silverknallen – Sara Slott Petersen slog nytt danskt rekord”, Sportbladet, 19 augusti 2016.

¹⁰⁶ Wahlberg, Malin, ”USA tog sjätte raka OS-guldet”, Sportbladet, 20 augusti 2016.

¹⁰⁷ Ibid.

¹⁰⁸ Ibid.

5.5 Motgång

Media sätt att gestalta motgångar har i det analyserade materialet inte genomgått någon förändring. Idrottskvinnor fortsätter att undermineras, genom upprepande teman och förklaringar som slarv, fysisk svaghet och psykisk svaghet. Det sistnämnda porträtteras återigen i form av tårar, och hur idrottskvinnor bryter ihop.¹⁰⁹ Inledningsvis skall faktorn fysisk svaghet synliggöras. Då triathlon-atleten Lisa Nordén slutade på en sextonde plats i OS år 2016 belyste *Sportbladet* hennes kraftlöshet:

Men sedan hade hon inga krafter – hon tog slut fullständigt.¹¹⁰

Säger en slutkörd Lisa Nordén.¹¹¹

Men vid löpningen hade hon inte kraften att göra upp om medaljerna. Hon tog slut.¹¹²

Sportbladet syftar här till att Nordén inte var tillräckligt vältränad och därför inte klarade av att vinna en medalj. Fysisk styrka och kondition är essentiella egenskaper för att idrottare ska lyckas inom sina sporter. Biologisk vetenskap visar att den kvinnliga kroppen har mer fett och mindre muskler än den manliga kroppen, det finns därav en åsikt att kvinnor inte skulle vara anpassade för idrott.¹¹³ Forskare har således argumenterat för hur idrotten verkar som en ständig påminnelse att män är biologiskt och därför naturligt överlägsna kvinnor.¹¹⁴ Denna biologiska och naturliga överlägsenhet hos idrottsmän kan bli ett rättfärdigande för att se alla män i samhället som överlägsna. Sportmedia har möjligheten att förändra den traditionella synen gällande att män är starka och kvinnor är svaga, men i sin rapportering av idrottsliga fram- och motgångar finns tecken på hur de istället reproducerar detta genom att lyfta fram kvinnors svaghet men samtidigt dölja mäns svaghet.

---

¹⁰⁹ Sportbladet, ”Favoriten bröt ihop efter guldmissten – här tröstas Blanka Vlasic av sin pappa”, Sportbladet, 23 augusti 2008.; Sportbladet, ”...Så tog det slut – ”jag fattade inte att det var jag som fallit””, Sportbladet, 19 augusti 2008.

¹¹⁰ Jönsson, Fredrik, ”Nordéns kollaps – tappade allt – Ledde inför den avslutande löpningen”, Sportbladet, 20 augusti 2016.

¹¹¹ Ibid.

¹¹² Ibid.

¹¹³ Koivula, 1999, s. 9f.

¹¹⁴ Koivula, 1999, s. 8.

Under sommaren 2016 vann det svenska damlandslaget i fotboll OS-silver. Tyskarna gjorde ett mål mer än svenskarna och tog därmed hem guld. Efter matchen valde *Sportbladet* att koncentrera sig på misstagen.

Mardrömssviten mot Tyskland fortsätter efter Linda Sembrants självmål och två missade jättelägen.¹¹⁵

Detta är ytterligare ett exempel på hur media väljer att rikta strålkastarna mot idrottskvinnors missar, istället för att framhålla prestationer. De svenska damernas bragd att vinna silver trivialiseras genom ett fokus på hur de var slarviga och förlorade finalen, de tyska damernas bragd att vinna guld trivialiseras genom att orsaken till segern förklaras som misstag av motståndarna. När det kommer till medaljer och motgångar så har jag genom studiens gång upptäckt att media tenderar att se på detta olika utifrån vem som är aktören. Kvinnor förlorar medaljer, män vinner medaljer eller åtminstone förlorar de hedersamt.¹¹⁶ När idrottsmän förlorar så är de fortfarande sportens hjältar, både annan forskning och min egna studie visar på att deras förluster förklaras av yttre faktorer som duktiga motståndare, dåligt väder eller oförutsägbara skador.¹¹⁷ Detta rättfärdigar deras motgångar och ifrågasätter inte deras fysiska och psykiska styrka på samma sätt som idrottskvinnors görs. Då Henrik Stenson tog silver under OS 2016 så försvarades förlusten i *Sportbladet* av att golfaren under sista rundan fick en plötslig ryggskada, trots att Stensons fysioterapeut efteråt förklarade att golfare ofta får känningar i ryggen och att det inte påverkar spelet nämnvärt, så betonade sportjournalisten att skadan avgjorde tävlingen och var det enda som kunde stoppa "Ice-man".¹¹⁸ Ett tecken på hur den stereotypiska starka manliga atleten inte förlorar på grund av misstag eller något han själv kan påverka.

---

¹¹⁵ Wahlberg, Malin "Sembrandt: Man blir förbannad..." – berättar om självmålet "Hann inte reagera", *Sportbladet*, 20 augusti 2016.

¹¹⁶ Tynander, Thomas, "Skadad Kedzierska förlorade bronsmatchen – sparkade sönder foten", *Sportbladet*, 23 augusti 2008.; Jönsson, Fredrik & Sahlin, Lukas, "OS-silver igen för Sverige – finalen blev en riktig rysare", *Sportbladet*, 12 augusti 2012.

¹¹⁷ Bérczes, 2006, s. 7.

¹¹⁸ Käck, Andreas, "Den förbannade jävla ryggjäveln" – Käck: tar silvermedaljen - vet inte om han egentligen vill ha den", *Sportbladet*, 14 augusti 2016.

6 Resultat

I följande avsnitt skall en jämförelse av de två analysavsnitten presenteras och således skall ett resultat nås som besvarar mina frågeställningar: Har medias porträtteringar av idrottskvinnor förändrats från år 1996 till 2016? Om någon utveckling har skett under denna tidsperiod, har den då varit positiv eller negativ ur ett genusperspektiv?

Varje kategori kommer att redogöras för i samma ordning som de återfinns i analysen, detta innebär att jag inleder med objektifiering och försätter vidare med infantilisering, den privata sfären, framgång samt motgång.

Det första temat som skall behandlas är medias objektifiering av idrottande kvinnor. Genom att betona idrottskvinnors fysiska utseende istället för deras idrottsliga prestationer verkar detta som en metod för att trivialisera genom feminisering. I det material som har studerats har jag funnit att objektifiering sker alltmer sällan ju längre fram i tiden vi kollar, i takt med samhällets syn på jämställdhet har svensk media blivit mer medvetna. I granskningen av *Sportbladets* artiklar under den senare tidsperioden så påträffades ingen explicit objektifiering, till skillnad från 1996 när idrottaren Almsick beskrevs som ”unga mäns våta dröm”. Tidigare forskares resultat går inte att applicera på materialet, vilket följaktligen är ett steg i rätt riktning för att kvinnor ska ses som atleter och inte objekt. Jag kan således konstatera att en historisk förändring har skett och att den är positiv ur ett genusperspektiv.

Vidrörande infantilisering, att förbarnsliga idrottande kvinnor genom att betona hur små deras kroppar är, tillskriva dem egenskaper som osäkerhet och nervositet samt benämna dem med deras förnamn och som tjejer istället för vuxna kvinnor, så har inte ett entydigt resultat nått. Infantilisering var vanligt förekommande inom studiens första tidsperiod, och återfanns även inom den senare tidsperioden, om än inte i samma grad. Då den tidigare kategorin gällande objektifiering påvisade ett positivt resultat, att idrottskvinnors kroppar inte står i samma centrum längre, så menar jag att detta även avspeglar sig inom denna kategori, det syns en minskning i beskrivningar av kvinnor som små till storleken. Under den senaste tidsperioden fann jag dessutom en skillnad i språkbruket, då två artiklar under 2016 betonade idrottskvinnors fysiska styrka. Sammantaget kan det fastställas att tecken på positiv förändring finns, men att

problematiken inte har upphört helt. Som analysen presenterar så blev tyngdlyftare så sent som år 2012 benämnda som miniputtar.

Tidigare forskningsresultat hävdar att den privata sfären ständigt lyfts fram av media och att den verkar som ett sätt för att identifiera den idrottande kvinnan. I mitt undersökta material har denna familjeaspekt och fokus på social position varit förekommande under båda tidsperioderna, men inte tillhört den mest centrala delen av *Sportbladets* trivialisering av idrottskvinnors prestationer. Jag har inte funnit att idrottskvinnors privatliv behandlas i någon större utsträckning under någon av tidsperioderna. Slutsatsen blir att *Sportbladet* inte har lagt stor vikt vid idrottskvinnors privata sfär under något av de olympiska sommarspelen under år 1996-2016, men att någon historisk positiv förändring under detta tema inte heller har synliggjorts.

Hur media har beskrivit framgång har varit ett av de mest problematiska teman sett ur ett genusperspektiv och ett ekonomiskt perspektiv. Kvinnors succéer har genom åren förklarats som en orsak av tur i form av motståndarmissar och avsaknad av värdiga motståndare. En manlig tränare som står bakom framgången har även återfunnits, och framgångsrika idrottskvinnor har komplimenterats genom att jämföras med idrottsmän. Denna kategori har blottlagt genusvärderingar och patriarkala strukturer som existerar inom sportjournalistiken. Den problematiska porträtteringen av duktiga idrottskvinnor har synts i oreflekterade rapporteringar under alla olympiska sommarspel från år 1996 till år 2012. Under det sista året, 2016, skedde dock någonting, i tre av sportartiklarna beskrevs kvinnors prestationer med verb som krossa, dominera och utklassa, ordkombinationer som tidigare forskningsresultat endast har presenterat i samband med idrottsmäns tävlande. Av de totalt fyrtio analyserade sportartiklar kan jag alltså notera att en förändring har skett under OS 2016, och att denna var i positiv bemärkelse.

I motgångar för idrottskvinnor förkunnas det att dessa beror på dem själva, deras misstag samt svaga kroppar och psyken lämpar sig inte för idrott. Kvinnor slarvar, saknar koncentration och gör självmål. Detta är en framställning av media som tidigare forskning har uppmärksammat, och som överensstämmer med denna studie. Någon tydlig förändring i *Sportbladets* sätt att behandla kvinnliga idrottsstjärnors motgångar kan inte synas under årens gång. Möjligtvis går det att argumentera för att den utveckling som kan skådas under kategorin framgång påverkar även motgång, på så vis att förlorarnas skicklighet och fysik inte ifrågasätts på samma vis om motståndarna beskrivs som starka atleter som krossar allt motstånd och därmed är omöjliga att slå.

För att besvara mina frågeställningar: har medias porträtteringar av idrottskvinnor förändrats från år 1996 till 2016? Om någon utveckling har skett under denna tidsperiod, har den då varit positiv eller negativ ur ett genusperspektiv? Ja, förändring har skett och den är positiv ur ett genusperspektiv.

Det tydligaste resultatet är objektifiering, som inte återfanns i *Sportbladets* rapportering under den andra tidsperioden, 2008-2016. Andra förbättringar som upptäcktes var inom teman som fokuserar på medias språkbruk gällande infantilisering och framgångar. Då alla kategorier innehar en sammankoppling så kan varje positiv utveckling även innebära någon form av utveckling inom övriga kategorier. Jag vill påstå att då objektifiering försvinner, så försvinner därmed fokus på kvinnan som ett objekt, en kropp. Följden av detta blir att tecken på infantilisering, som att beskriva idrottskvinnor som små i storleken, även kan försvinna. Om kvinnan börjar ses som en stark atlet och inte en stereotyp svag kvinna, så kan även föreställningar om den vårdande familjekvinnan försvinna, alltså temat privat sfär. Då idrottskvinnan tas på allvar och fokus hamnar på hennes prestationer och inte hennes sexiga kropp eller relationer, så kan även hennes framgångar hyllas, hon kan bli den idoliserade starka idrottaren som krossar allt motstånd. Motgångar kan således ses som en orsak av tuffa konkurrenter och inte av misstag, vilket gör att idrottskvinnor inte blir förlöjligade och ifrågasatta om de ens klarar av sport. Sammantaget konstaterar jag att media, i form av *Sportbladets* sportjournalister, har börjat reflektera mer över sitt språkbruk, men att mycket fortfarande återstår att förbättra. Den huvudsakliga poängen som jag önskar att förmedla till media är att hur och vad de väljer att ge uppmärksamhet är avgörande för idrottskvinnans status, om det är deras kroppar och misstag som uppmärksammas, eller deras styrkor och succéer.

6.1 Slutdiskussion

Då jag valde detta ämne så hade jag en hypotes om att svensk media reproducerar genusstereotypa bilder av idrottande kvinnor, och således bidrar till att hålla tillbaka utvecklingen mot en jämställd idrottsvärld. Därav motiverades mitt syfte: att blottlägga underliggande värderingar och strukturer som existerar inom sportjournalistiken. Innan genomförandet så hade jag en tanke om att den vanligaste typen av trivialisering skulle

ta sig i form av objektifiering, vilket visade sig vara väldigt felaktigt, då detta är temat som har genomgått störst positiv utveckling. Att medias porträttering av idrottares framgångar och motgångar skulle skilja sig så pass mycket åt mellan idrottskvinnor och idrottsmän, och därmed bli problematisk både ur ett feministiskt och ekonomiskt perspektiv, hade jag inte kunnat förutse. Inte heller kunde jag förutse att slutresultatet skulle bli positivt, min hypotes var som tidigare nämnt att svensk media håller tillbaka utvecklingen mot ett jämställt samhälle. Trots att studien syftade till att undersöka om en historisk förändring har skett för idrottskvinnor, så var det svårt att inte fokusera på idrottsmännens framställning genom att dra paralleller eller göra jämförelser.

Då min studie anlade ett nytt perspektiv, det historiska, och dessutom påvisar nya resultat som skiljer sig från tidigare forskningsresultat så vill jag påstå att min studie har varit ett bidrag för framtida forskning. Detta skulle kunna nyttjas och utvecklas vidare genom att exempelvis analysera en större mängd material, göra en jämförelse med vinter-OS, gå ännu längre bak i tiden, eller genom att addera ett intersektionellt perspektiv.

Avslutningsvis vill jag konstatera att trots tecken på utveckling, så finns det fortfarande mycket kvar att förbättra för att nå en jämställd sportvärld och ett jämställt samhälle, kampen slutar inte förrän alla människor ges samma rättigheter och förutsättningar.

Referenser

Primärmaterial: tidningsartiklar

2016

Holm, Stefan ”Jag var inte nervös, bara taggad – Nikita Glasnovic vann första OS-matchen”, Sportbladet, 18 augusti 2016.

Holm, Stefan, ”OS-guld till Jenny Rissveds – efter otroligt bragdlopp”, Sportbladet, 20 augusti 2016.

Jönsson, Fredrik, ”Nordéns kollaps – tappade allt – Ledde inför den avslutande löpningen”, Sportbladet, 20 augusti 2016.

Karlsson, Erik, ”Skräll – dominanten förlorade 5000 meter”, Sportbladet, 20 augusti 2016.

Karlsson, Erik & Strandman, Pelle, ”Danmark bäst i Norden efter silverknallen – Sara Slott Petersen slog nytt danskt rekord”, Sportbladet, 19 augusti 2016.

Käck, Andreas, ””Den förbannade jävla ryggsjaveln” – Käck: tar silvermedaljen - vet inte om han egentligen vill ha den”, Sportbladet, 14 augusti 2016.

Sportbladet, ”Försvarade OS-guldet – nu blir det bröllop”, Sportbladet, 16 augusti 2016.

Strandman, Pelle, ”Bolt mästare i sista OS-framträdandet – Jamaica tog guld i stafetten”, Sportbladet, 20 augusti 2016.

Wahlberg, Malin ”Sembrandt:”Man blir förbannad...” – berättar om självmålet ”Hann inte reagera””, Sportbladet, 20 augusti 2016.

Wahlberg, Malin, ”USA tog sjätte raka OS-guldet”, Sportbladet, 20 augusti 2016.

2012

Flinck, Johan, ”Knäckta – av monstret – Grimsbö stoppade Sverige – då tackade hon en svensk legendar:”Mats Olsson är fantastisk””, Sportbladet, 31 juli 2012.

Jönsson, Fredrik & Sahlin, Lukas, ”OS-silver igen för Sverige – finalen blev en riktig rysare”, Sportbladet, 12 augusti 2012.

Källström, Jörgen, ”En seger för damfotbollen”, Sportbladet, 9 augusti 2012.

Lagnelius, Emil K, ””53-kilosdockan” slog världsrekord – Nytt världsrekord av 53 kilo lätta Chinshanlo i tyngdlyftning”, Sportbladet, 29 juli 2012.

2008

Lagnelius, Emil K, ”Usain Bolt knäckte Asafa Powell – igen”, Sportbladet, 5 september 2008.

Sportbladet, ”Favoriten bröt ihop efter guldmissen – här tröstas Blanka Vlasic av sin pappa”, Sportbladet, 23 augusti 2008.

Sportbladet, ”...Så tog det slut – ”jag fattade inte att det var jag som fallit””, Sportbladet, 19 augusti 2008.

TT, ”Klūft till final efter 6.70 i första hoppet – ”Det känns som det finns mycket i kroppen””, Sportbladet, 19 augusti 2008.

Tynander, Thomas, ”Skadad Kedzierska förlorade bronsmatchen – sparkade sönder foten”, Sportbladet, 23 augusti 2008.

Wennerholm, Mats, ”Wissman kan göra allt för att bli bäst” Sportbladet, 20 augusti 2008.

2004

Holm, Stefan, ”Phenomenet USA:s räddning – Underbarnet ska slå rekord – åtta guld i samma OS”, Sportbladet, 14 augusti 2004.

Ros, Tomas, ”Bågskytt och fotbollsspelare men Olssons OS-guld kom i tresteg”, Sportbladet, 23 augusti 2004.

Sportbladet, ”I natt bröt Jones ihop”, Sportbladet, 28 augusti 2004.

Sportbladet, ”Jag ser en diva som är på väg att gå av – något är fel”, Sportbladet, 16 augusti 2004.

2000

Gunne, Monica, ”Unga och unika – för första gången tävlar bara tjejer i ett svenskt hoppdrag i OS”, Sportbladet, 18 september 2000.

Holm, Stefan, ”Det känns väldigt tungt – Persson får åka hem utan OS-medalj”, Sportbladet, 25 september 2000.

TT, ”Norge vann OS-guld men mycket handlade om hur de gjorde det”, 20 september 2000.

TT, ”tyskt mål – i fel mål och plötsligt spelar Norge OS-final”, Sportbladet, 25 september 2000.

Wennerholm, Mats, ”Bara 17 – men redan bäst i OS”, Sportbladet, 30 september 2000.

Wennerholm, Mats, ”OS-silver efter rysare imorse – svenska kanothjältarna: det känns helt underbart härligt”, Sportbladet, 30 september 2000.

1996

Aftonbladet, ”Förhoppningsvis först i mål – sen väntar giftermål i OS-byn”,

Aftonbladet, 20 juli 1996.

Carlsson, Anna, ”UT! Fotbolls-tjejerna försvann i två raka”, Aftonbladet, 24 juli 1996.

Ericsson Petra & Thoren Petra, ”Steget efter tjejer – vi var inte tillräckligt aggressiva”,

Aftonbladet, 22 juli 1996.

Ericsson Petra & Thoren Petra, ”Tjejerna drar fullt hus – redan före OS – Alla vill se

14-åriga gymnastiskstjärnan Dominique träna”, Aftonbladet, 19 juli 1996.

Ericsson Petra & Thoren Petra, ”Yngst och äldst ska göra Sverige till bäst i Atlanta”,

Aftonbladet, 2 juli 1996.

Wennman, Peter, ”Kraftkvinnan som har nära till tårarna – Agneta Andersson: De

gamla kanotbråken är inte lösta – idag råder det ett slags väpnat stillestånd”,

Aftonbladet, 20 juli 1996.

Wennerholm, Mats, ”Sara – Nu har hon bytt stil – och är på väg mot ännu en

succésommar. – När jag ser bilderna inser jag att jag såg ut som en humla i fjol”,

Aftonbladet, 13 juli 1996.

Wennerholm, Mats ”Vi älskar dig i alla fall, Sara – ”jag gjorde i alla fall mitt bästa””,

Aftonbladet, 29 juli 1996.

Wennman, Peter, ”Anders Holmertz missade OS-guldet – nu igen”, Aftonbladet, 21 juli

1996.

Wennman Peter, ”Stjärna mot sin vilja – men i natt fick simprinsessan nöja sig med ett

nytt silver”, Aftonbladet, 22 juli 1996.

Sekundärmaterial: litteratur

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), 2012, *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund.

Cramer, Judith A, 1994, ”Conversations With Women Sports Journalists” i Creedon

(red.), *Women, media, and sport: challenging gender values*, Sage Publications,

Thousand Oaks.

Creedon, Pamela J. (red.), 1994, *Women, media, and sport: challenging gender values*,

Sage Publications, Thousand Oaks.

Kane, Mary Jo & Greendorfer, Susan L. 1994, "The Media's Role in Accomodating and Resisting Stereotyped Images of Women in Sport", i Creedon (red.), *Women, media, and sport: challenging gender values*, Sage Publications, Thousand Oaks.

Koivula, Nathalie, 1999, *Gender in Sport*, Univ., Diss. (sammanfattning) Stockholm : Univ., Stockholm.

Sekundärmaterial: internet

Bérczes, Judit, "De lokala mediernas roll i idrottens jämställdhetsprocess", Idrottsforum, 15 november 2006, [hämtad 2016-12-21],
http://idrottsforum.org/articles/berczes/berczes061115.html#_ftn4

Larsson, Laestadius Anna, "Jennifer Wegerup: Jag håller mig borta från lagens fansforum", Amelia, 6 mars 2013, [hämtad 2016-12-21],
<http://www.amelia.se/tidningen/jennifer-wegerup-jag-haller-mig-borta-fran-lagens-fansforum/>

Lindström, Nils "Kvinnornas OS i Rio – tuffast hittills", Sveriges Radio, 22 augusti 2016, [hämtad 2016-12-21],
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=179&artikel=6500237>

Public Relations Manager "Aesthetics, athletics and the olympics", Cambridge University Press, 5 augusti 2016, [hämtad 2016-12-21],
<http://www.cambridge.org/about-us/news/aest/>

Samuelsson, Claes "Här är Sveriges nya Sportblad" Aftonbladet, 7 maj 2000, [hämtad 2016-12-21], <http://www.aftonbladet.se/sport/0005/07/tidning.html>

Trolan, Eoin J., 2013, "The Impact of the Media on Gender Inequality within Sport" *Procedia Social and Behavioral Sciences*, Volume 91, s.215-227, [hämtad 2016-12-21],
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042813025512>

Zachariasson, Helena & Hedquist Cecilia, ”Trots supersuccé – fotbollsdamerna tjänar en sjundedel av männen”, SVT, 17 augusti 2016, [hämtad 2016-12-21],
<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/trots-supersucce-fotbollsdamerna-tjanar-en-sjundedel-av-mannen>